

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ BİLİM DALI

**YAKLAŞIK 5 YILDIR EVLİ OLAN BİREYLER İLE 5
YILDAN FAZLA BİR SÜREDİR EVLİ OLAN BİREYLERİN
EVLİLİK UYUMLARI İLE CİNSEL DOYUMLARININ
İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan:
Ece YALAZ

İstanbul, 2017

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
KLİNİK PSİKOLOJİ BİLİM DALI

**YAKLAŞIK 5 YILDIR EVLİ OLAN BİREYLER İLE 5
YILDAN FAZLA BİR SÜREDİR EVLİ OLAN BİREYLERİN
EVLİLİK UYUMLARI İLE CİNSEL DOYUMLARININ
İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan:

Ece YALAZ

Öğrenci No:

140790062

Tez Danışmanı:

Yrd. Doç. Dr. Samuray ÖZDEMİR

İstanbul, 2017

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “**Yaklaşık 5 yıldır evli olan bireyler ile 5 yıldan fazla bir süredir evli olan bireylerin evlilik uyumları ile cinsel doyumlarının incelenmesi** ” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldığı her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım. 17/04/2017

EceYALAZ

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans Eğitimim ve tezle alakalı çalışmalarında tüm varlığıyla bana destek olan sevgili hocam Yrd. Doç. Dr. Samuray Özdemir'e teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmamda yer almayı kabul eden tüm katılımcılara katkılarından dolayı teşekkür ederim.

Yaşamımın her alanında yanımda olan, bana dünyanın en güzel ve sevgi dolu aile ortamını sunan, ne başım sıkışsa tüm gücüyle yardımcı olmaya çalışan sevgili annem Sermin Yalaz ve sevgili babam Taner Reşat Yalaz'a,

Annem ve babamdan sonra hayatta en çok yanımda olan, ilkokuldan başlayarak, üniversite yaşamıma kadar olan eğitim hayatım süresince öğretmenlik deneyimlerinden ve bilgilerinden sınırsız yararlandığım, anne yarısı kavramının çok daha fazlasını hak eden çok kıymetli teyzem Nevin Keyfıdarlar ve tüm geniş aileme,

Lise hayatımın bana kazandırdığı, iyi günde, kötü günde tüm sevgileri ve şefkatleriyle yanımda olan, arkadaş kavramının çok ötesinde, hayatımın kalanında da hep beraber olmak isteyeceğim can arkadaşlarım Serap Arzu Alkoç ve Pınar Saraç'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Psk. Ece YALAZ

Adı ve Soyadı : Ece YALAZ
Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Samuray ÖZDEMİR
Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans / Tez, 2017
Alanı : Klinik Psikoloji
Anahtar Kelimeler : Evlilik, Evlilik Uyumu, Cinsellik, Cinsel Doyum

ÖZ

YAKLAŞIK 5 YILDIR EVLİ OLAN BİREYLER İLE 5 YILDAN FAZLA BİR SÜREDİR EVLİ OLAN BİREYLERİN EVLİLİK UYUMLARI İLE CİNSEL DOYUMLARININ İNCELENMESİ

Bu araştırmanın temel amacı; 5 yıldır evli olan bireyler ile 5 yıldan fazla bir süredir evli olan bireylerin evlilik uyumları ile cinsel doyumlarının incelenmesidir. Çalışmaya 100 kadın ve 100 erkek olmak üzere toplam 200 kişi alınmıştır. Veri toplama araçları olarak Kişisel Bilgi Formu, Evlilik Uyumu Ölçeği ve Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği kullanılmıştır.

Çalışmanın neticesinde evlilik süresinin artışı ile evlilik uyumu arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Yaklaşık beş senedir evli olan bireylere oranla beş yıldan fazla süredir evli olan bireylerin evlilik uyumunun daha yüksek olduğu, yaş ve cinsiyet farkında göre de bu durumun değiştiği görülmüştür. Zira beş seneden uzun süredir evli olan erkeklerin, beş seneden uzun süredir evli olan kadınlara oranla evlilik uyumu yüksek çıkarken, yaşlar artış gösterdikçe de evlilik uyumu düzeyin de artış olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca hem yaklaşık beş yıldır evli olan bireylerin hem de beş yıldan uzun bir süredir evli olan bireylerin evlilik uyumu seviyesi arttıkça cinsel doyum düzeyinin de paralel bir biçimde artış gösterdiği görülmüştür.

Name and Surname : Ece YALAZ
Supervisor : Asst. Prof. Dr. Samuray ÖZDEMİR
Degree and Date : Master, 2017
Major : Clinical Psychology
KeyWords : Marriage, Sexuality, Marital Adjustment, Sexual Satisfaction

ABSTRACT

THE STUDY OF THE LEVEL OF MARITAL ADJUSTMENT AND SEXUAL SATISFACTION OF INDIVIDUALS WHO HAVE BEEN MARRIED FOR ALMOST FIVE YEARS AND MORE THAN FIVE YEARS

The main goal of this study is to analyze the level of marital adjustment and sexual satisfaction of the individuals who have been married for almost five years and more than five years. There are 100 female and 100 male participants in the study. Personal Information Form, Marital Adjustment Scale and Golombok-Rust Sexual Satisfaction Scale were used in order to gather the relevant data.

Result of the study indicates that there is a positive correlation between the length of the marriage and marital adjustment. The individuals who have been married more than 5 years shows higher level of marital adjustment than the individuals who have been married almost 5 years however age and gender difference have complimentary effects to the result. Males who have been married more than 5 years indicate better level of marital adjustment compared to the females who are in the same situation furthermore, increase in the level of age groups show higher level of marital adjustment between the couples as well. Finally, for both group of couples, high level of marital adjustment increases the level of sexual satisfaction.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

ÖZ	i
ABSTRACT	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
TABLolar LİSTESİ.....	v
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	ix
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM GENEL BİLGİLER

1.1. Aile Kavramı	3
1.1.1. Ailenin Tanımları.....	3
1.1.2. Aile Kavramının Tarihi.....	3
1.1.3. Ailenin Özellikleri	4
1.1.4. Ailenin İşlevleri	5
1.1.5. Aile Türleri.....	6
1.1.6. Eş Seçimi Kavramı	9
1.1.7. Eş Seçme Kuramları	13
1.1.8. Evlilik Kavramı.....	14
1.2. Cinsellik.....	18
1.2.1. Cinsellik Kavramı	18
1.2.2. Cinsel Sağlık Kavramı	21
1.3. Cinsel İşlev Bozuklukları	21
1.3.1. Kadınlarda Cinsel İşlev Bozuklukları.....	22
1.3.2. Erkeklerde Cinsel İşlev Bozuklukları	24
1.4. Cinsel Doyum Kavramı	25
1.4.1. Cinsel Doyumu Sağlama Yolları	26
1.5. Evlilik ve Cinsellik	26

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. Evren ve Örneklem.....	28
2.2.Varsayımlar	28
2.3.Sınırlılıklar.....	28
2.4. Veri Toplama Araçları.....	29
2.4.1. Onam Formu	29
2.4.2.Kişisel Bilgi Formu.....	29
2.4.3.Evlilik Uyumu Ölçeği	29
2.4.4.Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği	30
2.5.Verilerin Analizi	30

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TARTIŞMA

4.1. Demografik Özelliklerin Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyuma Etkisi.....	61
4.2. Evlilik Süresinin Evlilik Uyumuna Katkısı	62
4.3. Yaş Faktörünün Evlilik Uyumuna Katkısı	63
4.4.Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Arasındaki İlişki.....	64
4.5. Evlilik Memnuniyetinin Evlilik Uyumuna Katkısı	65
KAYNAKÇA	66
EKLER.....	72
Ek-1:Onam Formu	72
Ek-2:Kişisel Bilgi Formu.....	73
Ek-3: Evlilik Uyumu Ölçeği	76
Ek-4:Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu).....	79
Ek-5: Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu)	81
ÖZGEÇMİŞ.....	83

TABLolar LİSTESİ

Sayfa No.

Tablo1:	McMaster’ın Aile İşlevleri Modeli	6
Tablo 2.1:	Araştırmaya Katılan Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin Sosyo-demografik Değişkenlere İlişkin Dağılımı (n=100)	32
Tablo 2.2:	Araştırmaya Katılan 5 Yıldan Fazla Bir Süredir Evli Olan Bireylerin Sosyo-demografik Değişkenlere İlişkin Dağılımı (n=100).....	35
Tablo 2.3:	Bireylerin Kaç Yıllık Evli Oldukları İle Bireylerin, Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinden Aldıkları Puanları Açısından, “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması	39
Tablo 2.4:	Bireylerin Evlilik Süreleri İle Bireylerin Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinden Alınan Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	40
Tablo 2.5:	Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin Cinsiyetleri İleBireylerin Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinden AldıklarıPuanları Açısından “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması	40
Tablo 2.6:	5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Cinsiyetleri İleBireylerin Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinden AldıklarıPuanları Açısından “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması.....	41
Tablo 2.7:	Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin Yaşları İle Bireylerin Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinden Alınan Puanları Açısından İlişkinin Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması.....	42
Tablo 2.8:	5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Yaşları İleBireylerin Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinden Aldıkları Puanları Açısından “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması.....	43
Tablo 2.9:	Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin Eşleriyle Olan Yaş Farklarıİle Bireylerin, Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinden Alınan Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	44

Tablo 2.10: 5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Eşleriyle Olan Yaş Farkları İle Bireylerin, Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinden Alınan Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	44
Tablo 2.11: Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin Gelir Düzeylerine Göre Grupların Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması.....	45
Tablo 2.12: 5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Gelir Düzeylerine Göre Grupların, Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması	46
Tablo 2.13: Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin Eğitim Düzeylerine Göre Grupların Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması.....	46
Tablo 2.14: 5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Eğitim Düzeylerine Göre Grupların, Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması	47
Tablo 2.15: Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin Eşlerinin Eğitim Düzeylerine Göre Grupların, Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması	48
Tablo 2.16: 5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Eşlerinin Eğitim Düzeylerine Göre Grupların Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması	48
Tablo 2.17: Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin Mesleklerine Göre Grupların, Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması	49
Tablo 2.18: 5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Mesleklerine Göre Grupların, Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması.....	50
Tablo 2.19: Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin, Eşlerinin Mesleklerine Göre Grupların Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması.....	50

Tablo 2.20: 5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Eşlerinin Mesleklerine Göre Grupların, Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması	51
Tablo 2.21: Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin Çocuk Durumlarına Göre Grupların, Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması.....	52
Tablo 2.22: 5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Çocuk Durumlarına Göre Grupların Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması	52
Tablo 2.23: Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin, Evliliklerinden Ne Derecede Memnun Olduklarına Göre Grupların Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması.....	53
Tablo 2.24: 5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Evliliklerinden Ne Derecede Memnun Olduklarına Göre Grupların Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması	54
Tablo 2.25: Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin Cinsellikten Ne Derecede Memnun Olduklarına Göre Grupların Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması.....	55
Tablo 2.26: 5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Cinsellikten Ne Derecede Memnun Olduklarına Göre Grupların Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması	56
Tablo 2.27: Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin Eşleriyle Sorunlarını Ne Derece Paylaştıklarına Göre Grupların Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması.....	57
Tablo 2.28: 5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Eşleriyle Sorunlarını Ne Derece Paylaştıklarına Göre Grupların Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması.....	57

Tablo 2.29: Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin Cinsellikten Ne Derecede Doyum aldıklarına Göre Grupların Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması.....	58
Tablo 2.30: 5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Cinsellikten Ne Derecede Doyum aldıklarına Göre Grupların Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması.....	59
Tablo 2.31: Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin Evlilik Uyumu Ölçeğinden Aldıkları Puanlar ile Bireylerin Cinsel Doyum Ölçeğinden Aldıkları Puanlar Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	59
Tablo 2.32: 5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Evlilik Uyumu Ölçeğinden Aldıkları Puanlar ile Bireylerin Cinsel Doyum Ölçeğinden Aldıkları Puanlar Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	60

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa No.

Şekil 1: Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi	20
---	----

GİRİŞ

Evlilik yaklaşık dört bin senelik bir tarihe sahip olan, geleneksel toplumlarda olduğu kadar modern toplumlarda da toplumun en temel ve küçük aile olma özelliğini korumuş bir kurumdur. Evlilik gerek toplum tarafından kabul edilmesi gerekse hukuki bir temele dayanması sebebiyle devamlılığını hep sağlayan bir kurumdur. Aile kurmanın başlangıcı olarak kabul edilir. Bu özellikleri evliliğin nesilden nesle aktarılan bir kurum olmasını sağlamıştır(Ekşi,2005).

Toplumsal açıdan bu kadar önemli bir kurumun nasıl işlevsel hale getirileceğine dair pek çok terim kullanılmıştır (Erbek ve ark., 2005). Bunlardan bir tanesi evlilik uyumudur. Evlilik uyumu genel itibariyle, (Üzel, 2015)'den aktarılanlara göre pozitif bir iletişim, tekrar evlenme hali olsa aynı kişiyle evlenme isteği, cinsel doyum, çiftlerin birbirine karşı pozitif yaklaşımı olarak tanımlanmıştır (Macit, 2016).

Psikolojik açıdan haz alma yönü olan cinsellik biyolojik açıdan üremeyi sağlar. Ayrıca toplumsal açıdan da insanın hayatıyla alakalı pek çok işlevi olduğu görülmektedir. Cinselliğin eş seçme ve evlenme gibi birçok değişkende etkisi olduğu düşünülmektedir(Özgüven, 1997).

İyi bir evlilik uyumunun oluşmasının önemli noktalarından birisi de cinsel doyumdur. (Kayır, 1998)'dan aktarılanlara göre cinsel doyum kavramı eşler arasında iyi bir uyum oluşabilmesi için gerekli öğelerden birisidir (Vural ve Temel, 2010).

Araştırmanın Amacı:

Evlilik birçok öğeden etkilenen bir kurumdur. Evli olan bireyleri sosyo-demografik hususiyetleri, evlilik üzerinde etkili olan en önemli öğelerdendir. Evlilikte eşlerin her birinin çalışma durumları, kaç yıllık evli oldukları, çocuklarının olup olmaması, gelir düzeyleri, eğitim düzeyleri, yaşları gibi birtakım faktörler evlilikleri çeşitli şekillerde etkileyebilmektedir. Nitekim olumsuz giden evliliklerde bireylerin cinsel doyum düzeyleri ile evlilik uyum düzeylerinin azaldığına dair araştırma sonuçları yayınlanmıştır. Bu araştırmanın temel amacı, 5 yıldır evli olan bireyler ile 5 yıldan fazla bir süredir evli olan bireylerin evlilik uyumları ile cinsel doyumlarının karşılaştırmalı olarak incelenmesidir.

Araştırmanın nemi:

Ülkemizde gönüllü kadın ve erkekler arasından rastlantısal olarak seçilen bir çalışma grubunda yapılacak olan bu araştırmanın sonucunda, evlilik uyumu ve cinsel doyum arasındaki ilişki ortaya koyularak bu ilişkiyi etkileyen sosyo-demografik özellikler belirlenecektir. Böylelikle bir evliliği etkileyen en önemli öğelerden ikisi olan evlilik uyumu ve cinsel doyum kavramlarının ülkemizdeki evliliklerde ne şekilde etkileştikleri incelenecek ve elde edilen sonuçlar daha önce yapılmış olan benzer uluslararası çalışmaların sonuçlarıyla karşılaştırılarak farklı dinamiklerin anlaşılması mümkün olacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL BİLGİLER

1.1. Aile Kavramı

1.1.1. Ailenin Tanımları

Kan bağı ve evlenme yoluyla bağlanmış, aynı evde beraber hayatını sürdüren farklı rolleri olan ve bu rolleri ile aralarında etkileşim olan fertlerin oluşturduğu iktisadi, kanuni ve sosyal kuruma aile denir (Özgüven, 2014).

Çocuk, kadın ve erkekten oluşan örgütlenmiş sistem toplumdur ve aile toplumsal düzenin bir parçasıdır (Yavuzer, 2012). Aile dünyanın her yerinde görülen ve yerini hiçbir sosyal kuruluşun alamadığı bir kurum olarak kabul edilir (Bildirici, 2015). Bireylerin doğduktan sonraki ilk toplumsal platformu ailedir (Kasatura, 2014). İnsanların doğduğu saniyeden itibaren içinde bulunduğu ve hayatını sürdürebilmesi için ihtiyacı olan bakım ve desteği elde ettiği sosyal ortama aile denir (Bayer, 2015). Vakit ve mekân boyutlarında farklılık gösteren, akrabalık ilişkileri, mülkiyet, ev halkı, otorite çerçevesinde şekillenen, dünyanın her yerinde görülen toplumsal kuruma aile denir (Hatun, 2012). Toplumun sürekliliğini sağlayan, bireylerin kimlik ve kişilik oluşumunda ve topluma münasip kişiler haline gelmelerinde seçeneği bulunmayan saygın kuruma aile denir (Sadedemir, 2016). Farmer (1979)'dan aktarılanlara göre, yüzyıllardır tüm toplumlar tarafından benimsenen, evlenme yoluyla oluşan vazgeçilmez kuruma aile denir. Üreme işlevi, soyun sürekliliğini sağladığı gibi, toplumda kültürel ve sosyal ortam sağlayan da bir yönü bulunmaktadır (Koca, 2013).

1.1.2. Aile Kavramının Tarihi

Aile kavramı insanlık tarihi kadar eski, farklı formlar içine girmiş, şekilsel manada pek çok değişim geçirmiştir. Ancak bu değişimlere rağmen 21. asırda da önemli bir kurum olma özelliğini sürdürmüş iktisadi, siyasi, sosyolojik birçok tartışmanın yapıldığı bir odak olmuştur (Hallaç ve Öz, 2014).

Bir toplumda genel itibariyle, tarihsel süreçte ne tarz değişimler olduysa, ailede bu değişimlerden etkilenmiş ve birtakım değişikliklere uğramıştır. Mesela, feodal yapıya uygun bir biçimde Ortaçağ'da var olan aile şekli, sanayi toplumunda o dönemin özelliklerine uygun bir form kazanmıştır (Bayraktutan, 2005).

Aile kavramı 18. asırda sanayinin gelişmesi neticesinde başlayan demografik ve sosyo-ekonomik değişimlerden etkilenmiştir. Bu değişimlere, kadınların iktisadi ve sosyal alanlarda yer alması, doğum biçimlerindeki çeşitlilik, geniş ailelerin azalması ve baba, anne ve evlenmemiş çocukların oluşturduğu çekirdek ailelerin ortaya çıkması, yaşlı nüfus, evlenmemiş nüfus ve doğum oralarındaki azalmalar ve evlenme yaşının yükselmesi örnek verilebilir (Ekşi, 2005).

Aile türlerinin tarihsel aşaması aşağıdaki gibidir (Bayraktutan, 2005):

Klan Ailesi: Onaylanan ilk aile türü klan ailesidir. Klan ailesi ilkel toplumlar da görülen, aynı klandan kişilerin evlenmediği bir aile çeşididir.

Anaerkil Aile: Bu tarz ailelerde anne soyunun üstünlüğü vardır. Genelde avcılık ve toplayıcılıkla geçinen toplumlarda görünür. Soyun kadından devam ettiğine inanılması, kadına inanılmaz bir itibar kazandırmıştır.

Ataerkil Aile: Toplayıcılık ve avcılık döneminden, tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin olduğu döneme geçilmesiyle, ataerkil aile modeli ortaya çıkmıştır. Soy babadan oğula geçer ve kadınlar mirastan pay almazlar.

1.1.3. Ailenin Özellikleri

Ailenin özellikleri şunlardır (Bayraktutan, 2005):

1. Aile, tüm dünya toplumlarında görülen bir kurumdur.
2. Aile kurumu, hissi bir esasa dayanmaktadır.
3. Aile, biçimlendirme özelliğine sahiptir.
4. Aile kavramının kapsamı limitlidir.
5. Aile fertlerinin mesuliyetleri vardır.
6. Aile hem sürekli hem de geçici olma özelliğine sahiptir.
7. Aile toplumsal yapı içerisinde, çekirdek olma niteliği taşır.

1.1.4. Ailenin İşlevleri

Ailenin esas işlevleri toplum tarafından düzenlenir. Çocukların bakımı ve eğitimi, cinsel tutumlara yönelik yasaklar ve izinler ile aile içindeki sosyal roller toplumdan topluma değişiklik gösterir. Değişim genel itibariyle ailenin sosyo-ekonomik düzeyi, yerleşim yeri ve toplumsal yapının özelliklerine bağlıdır (Çakıcı, 2006). Aile gerek kendi içerisinde gerekse dışında toplumu ve bireyi şekillendiren özelliklere sahiptir (Sadedemir, 2016).

Ogburn (1963)'den aktarılanlara göre, ailenin yedi önemli işlevi statü sağlamak, din eğitimi vermek, ekonomik gereksinimleri sağlamak, çocukların eğitimlerini planlamak, karşılıklı sevgi ortamı yaratmak ve ailenin birbirini koruması işlevlerdir (Bulut, 1993). Araştırmalara göre ebeveynlerin eğitim seviyesi yüksek olan ailelerin işlevleri ebeveynlerin eğitim seviyesinin düşük olduğu ailelerin işlevleriyle karşılaştırıldığında daha sağlıklı olduğu görülmektedir (Doğan ve Ceyhan, 2008).

Halil İbrahim Bahar tarafından kaleme alınan Sosyoloji adlı kitapta (2009) ailenin işlevlerini şu şekilde sıralamıştır:

1. Aileler toplumla alakalı organizasyonların sürekliliği açısından büyük bir önem taşımaktadır.
2. Aileler, fertlerine hissi ve maddi manada emniyetli bir ortam sağlar. Bununla birlikte aileler fertlerini hissi, iktisadi ve fiziksel olarak arka çıkar. Fertlerin aile dâhilinde mutlu ve sağlıklı olduğu düşünülmektedir.
3. Toplumsallaşma sürecinin en temel ve önemli basamağı aile içerisinde olur. Hayatımız boyunca toplumsallaşma içerisinde ailenin rolü devam etmektedir. Anne ve babalar, evlatlarının toplumla bütünleşmesini sağlamada çok önemli rol oynarlar. Evlatlar ailelerinden bazı bilgiler edinirken, aynı zamanda anne ve babalarda evlatlarından birtakım şeyleri öğrenirler.
4. Popülasyonartışının sağlanması ve cinsel hayatın düzene sokulması konularında da aile çok önemlidir.

McMaster'ın ailenin işlevleri konusundaki modeline göre, birbirilerini etkileyen 6 farklı öge vardır (Epstein ve ark., 1983) (Tablo 1).

Tablo1:McMaster'ın Aile İşlevleri Modeli

Davranışların Denetlenmesi: Aile fertlerinin arasında disiplini sağlama ve davranışlara standart koymasıştır.
Problem Çözme: Manevi ve maddi problemleri, ailenin tesirli bir biçimde çözebilme yeteneğidir
Hissi Tepki Verebilmek: Aile fertlerinin bir uyarıcı karşısında, en münasip tepkiyi gösterebilmesidir.
Gerekli Alakayı Göstermek: Aile fertlerinin birbirilerine gösterdiği sevgi, bakım ve ilgiyi değerlendirir.
İletişim: Bir ailenin iletişim ile alakalı özelliklerini ve fertlerin mesajlarının açıklığını içerir.
Roller: Vazifelerin net ve eşit bir biçimde fertlere dağılımına ve bunlarla alakalı mesuliyetlere odaklanmakla beraber, ailenin maddi ve manevi gereksinimlerini karşılayan davranış kalıplarıdır

(Epstein ve ark., 1983)

1.1.5. Aile Türleri

1.1.5.1. Geleneksel Geniş Aile

Genellikle birkaç neslin bir arada olduğu, büyük olasılıkla aynı ev içinde yaşadığı ve ilişkilerin yakın olarak yürüdüğü aile tipidir. Umumiyetle köy, kasaba ve çok gelişmemiş yörelerde görülen bir aile çeşididir. Ananevi bir yapısı vardır (Özgüven, 2014). Komşular ve akrabalar bu aile tipi içinde çok büyük bir önem taşımaktadır. Bu aile tipinde teyzeler, amcalar, yengeler, dayılar vs. aynı aile içinde görülmekte ve aralarında sağlam bir dayanışma ve yardımlaşma bağı bulunmaktadır. Geniş ailenin işlevleri şunlardır (Hatun, 2012):

1. Eğitim İşlevleri: Fertlerin tüm eğitimlerinden aile sorumludur. Aile içindeki büyük olan fertler küçük olan fertlerin eğitimini üstlenir ve okul gibi işlev görür.
2. Prestij İşlevleri: Ailenin fertleri toplumsal pozisyonlarını aileden alırlar. Meslekle veya kanla alakalı olan statünün kaynağı ailedir.
3. Din İşlevi: Aile fertlerinin ibadetlerini denetlediği gibi dinle alakalı eğitim de verir.
4. İktisadi İşlevleri: Bu tip ailelerde ziraatta da görüldüğü gibi gelişmiş bir iktisadi bir iş birliği ve iş bölümü vardır. Gelir bu tip ailelerde tek bir elde toplanır ve harcanır.
5. Eğlenme Ve Dinlenme İşlevleri: Aile fertleri, boş zamanlarını diğer aile üyeleri ile paylaşır. Kişilerin eğlenme ve dinlenmelerinin en iyi sağlandığı yer, ailedir.
6. Koruma İşlevleri: Medeni toplumlarda da, geleneksel toplumlarda da, kişileri koruyan çeşitli kuruluşlar olmadığından bireyi koruma fonksiyonunu, aile üstlenmiştir.

1.1.5.2. Çekirdek Aile

Çocuklar ve onların ebeveynleri olmak üzere, toplamda iki nesilden oluşan aile türüne çekirdek aile denir (Özgüven, 2014). Aile ve Sosyal Araştırmalar Müdürlüğü Stratejik Planı (2007)'na göre geleneksel geniş aile dediğimiz tarımsal üretime dayalı ailelerin, köylerinden daha büyük olan kentlere göç etmeleri ve endüstrileşmenin 1950'lerden sonra daha hızlı bir ivme kazanması geniş ailelerin, çekirdek aileye dönüşmesine sebebiyet vermektedir. Bulundukları yerden büyük kentlere göç eden aileler, eskiyle mukayese edildiğinde artık daha az sayıda çocuk sahibi olmaya başlamışlardır (Hatun, 2012).

Kandiyoti (1984)'den aktarılanlara göre, çekirdek ailenin işlevleri şunlardır:

1. Soyun Devamlılığı Ve Toplumsallaşma Fonksiyonu: Çoğalma, çocuk yapma ve çocukların sosyalleştirilmesi fonksiyonunu, çekirdek aileler ifa etmektedir.

2. Psikolojik Denge(Doyumun) Sağlanması: Şehirleşme ve endüstrileşme sonucunda, ananevi ailedeki devamlı dayanışma ve yüz yüze ilişki yerine, bireysel ilişkiler tercih edilmeye başlanmıştır. Kişiler bütün ihtiyaçlarını, kendisi karşılamak mecburiyetindedir. Bundan dolayı insanlar yalnızlaşmış, duygusal ihtiyaçlarını karşılayamaz duruma gelmişlerdir. Çekirdek ailenin bir işlevi de bu hissi ihtiyaçları karşılamaktır.

1.1.5.3.Geçiş Ailesi

Hayat tarzı, toplumsal yapı gibi kavramların çok hızlı bir şekilde değiştiği, tarımsal üretimden sanayileşmiş bir üretime doğru hızla bir geçiş olan toplumlarda olan aile tipi geçiş ailesidir. Tarımsal üretimde insan iş gücüne ihtiyaç azalırken, sanayinin bulunduğu bölgelerde insan gücüne olan ihtiyaç arttığı için kent lehine bozulan bir köy kent hayat dengesi oluşmaktadır. Yeni kaideler açısından kente, değerler, alışkanlık gibi özellikleri bakımından kırsal bölgelere benzemeleri geçiş ailesinin en temel özelliklerindendir (Özgüven, 2014).

Geçiş ailesinde yaşayan birey sayısı, çekirdek aileden fazla, geniş aileden azdır. Biçim itibariyle geçiş ailesi,hem çekirdek aile ilehem de geniş aile benzerlikleri olan ancak, ailevi ve toplumla alakalı işlevlerin ve sosyo-ekonomik işlevlerin değişmesi sonucunda, iki tip aile türünden de farklı bir kimlik sahibi bir aile türüdür (Hatun, 2012).

1.1.5.4.Boşanmış Aile

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)’ndan alınan bilgilere göre, ülkemizde 2003 senesinde 92.637 çift, 2007 senesinde ise94.219 çift boşanmıştır (TÜİK, 2008). Bu sayı 2009 senesinde 114.162’ye, 2010 senesinde 118.568’e ulaşmıştır (TÜİK, 2010). Bu veriler ışığında yıldan yıla boşanmanın hızla artış gösterdiği ve bunun toplumun psiko-sosyal bir gerçeği olduğu aşikârdır (Hatun, 2012).

Aile yapıları, 18. asırda sanayinin gelişmesi ile başlayan demografik ve sosyo-ekonomik gelişmelerden etkilenmiştir. Şöyle ki,birlikte yaşayan geniş ailelerin yerini, salt anne, baba ve çocuklardan oluşan çekirdek aileler almış, kadınlar iktisadi ve sosyal

yaşamda daha belirgin rol almaya başlamış, doğum oranlarında düşüş yaşanırken, evlenmeyen ve boşanan çiftlerin sayısında büyük bir artışa sebep olmuştur (Ekşi, 2005).

1.1.6. Eş Seçimi Kavramı

Kişilerin hayatında çok temel bir yeri olan ailenin oluşturulabilmesi için, belli başlı şartlara uyan, birbirine karşı cinsten iki birey, birbirini partner olarak seçmek mecburiyetindedir (Ceylan, 1994). Şahısların partnerlerini ne şekilde seçtikleri ile alakalı farklı tez ve kuramlar dile getirilmiştir (Bacanlı, 1999).Büyük resme bakıldığında görülecek olan, evlilik içindeki mutluluğun, eş seçiminin sağlıklı bir biçimde yapılması sonucu oluştuğudur (Özgüven, 2014). Partner seçiminde başarılı olabilmek için, bireylerin hayatlarındaki önceliklerinin farkında olmaları ve kendilerini çok iyi tanımaları gereklidir (Kasatura, 2014). Kişilerin eşlerini seçme süreci, hayatını, toplumdaki konumunu ve geleceğini etkileyen karmaşık bir süreçtir (Yıldırım, 2007).

1.1.6.1.Eş Seçimini Etkileyen Faktörler

İnsanların hayatında en önemli kararlardan bir tanesi, eş seçimi kararıdır ve bu seçim pek çok faktörden etkilenmektedir (Özgüven, 2014). İnsanların eş seçme tercihlerini etkileyen faktörlerin başında; cinsiyeti, gelir düzeyi, öğrenim süresi gibi faktörler gelmektedir(Ceylan, 1994).Eş seçiminde rolü olan faktörler aşağıda sırasıyla tanımlanmıştır:

1.1.6.1.1.Eş Seçiminde Ailenin Rolü

Bireylerin eş seçiminde ailenin etkisi, ebeveynlerin evlatlarının doğru bir evlilik kararı almasını istemesinden ve bu mühim kararında kendilerinde mesuliyet hissetmelerinden kaynaklanmaktadır (Tarhan, 2014).

Evlilik sadece iki kişinin yaşamını birleştirmesinin ötesinde, aynı zamanda ailelerinin de ortak olacağı bir kurum olduğundan, aile düzenlerinin farklı olması hem

çiftler üzerinde bir baskı oluşturur, hem de ailelerin karşılıklı olarak birbirilerini onaylamasını zorlaştırır (Ceylan, 1994).

Türkiye’de özellikle köy ve kasabalarda görücü usulü denilen sistem, halen yaygındır. Bu sistemde aileler kendi oğullarının evlenmesi için, eş dost vasıtasıyla evlenebilecek nitelikte kız ararlar ve oğulları adına eş seçerler (Özgüven, 2014). Ülkemizde evlilikler çoğunlukla kişilerin olgunluk düzeyi göz önüne alınmadan; aile büyüklerinin isteği ile gerçekleşmektedir (KasapkaraveKasapkara, 2014).

1.1.6.1.2.Eş Seçiminde Kişilik Etmeni

Doğduktan sonra edinilen karakter ile kalıtsal olarak gelen huyun birleşimine kişilik denir (Sayın ve Arslan, 2005). Burnham (1968)’den aktarılan göre, kişilik, şahısların belli bir olay veya vaziyet karşısında süreklilik gösteren özellikleri ve gösterdiği tutumlardır (Kasatura, 2014).

Eş seçiminde bireyler kendileri için hangi kişilik özelliklerinin önemli olduğunu ve kendi kişilik yapısının ne olduğunu bilmelidirler. Örneğin, sessizlik ve sükûnet içinde bir yaşamı tercih eden kişiyle, kalabalık ortamlar ve partiler seven, dışa dönük bir kişinin evliliğinin saadet içinde geçmesi beklenemez (Kasatura, 2014). Bunu doğrular şekilde Warren (1999)’dan aktarılan göre, bireylerin kendilerine benzer özelliklere sahip kişileri, partner olarak tercih etmesi gerektiğini belirtmiştir (Yıldırım, 2007).

Burada önemli olan bir diğer nokta da eş seçerken karşı taraftan beklenen özelliklere karşı taraf sahip değilse, onun bir gün değişerek,kendisinden beklenen özellikleri kazanabileceğine dair bir yanılsamayla verilen yanlış kararlardır. Evliliğe karar verildiği sırada sahip olunmayan bu özelliklerin, zamanla kazanılabileceği kesin bir olgu değildir (Başay, 2015).

1.1.6.1.3. Eş Adayının Eğitim Durumu

Eğitim seviyeleri arasında önemli derecede fark olan ve evlenmek isteyen bireylerin, arkadaşlık ve gereksinim gibi konularda farklı olmaları olasıdır. Bunu

destekler nitelikte yapılan pek çok araştırmada, evlilikteki saadet ile denge arasında çok temel bir ilişki olduğu gösterilmiştir(Özgüven, 2014).

Evlenmeye karar veren çiftlerin birbirine yakın veya benzer eğitim seviyesinde olmaları evliliklerindeki uyum ve anlaşmaları için gerekli bir kriterdir. Evlenen bireylerin eğitim seviyelerinin benzerliği zihinsel kapasitelerinin, verecekleri kararların tutarlı olmasını ve yaşadıkları olaylara bakış açıları ve onları değerlendirme biçimlerinin de benzer olmasını sonucunu doğurur (Başay, 2015).

1.1.6.1.4. Eş Seçiminde Fiziksel Özellikler

Eş seçiminde vücut yapısı, ağırlığı, boyu, yüz güzelliği gibi partnerin dış görünümü ile ilgili özellikleri için de değerlendirme yapılır (Başay, 2015).Araştırmalarda kadınların müstakbel eşlerinin fiziksel görünüşüne, erkeklere kıyasla daha az önem verdikleri ortaya koyulmuştur (Bacanlı, 2001).

Bilen (1983) tarafından yapılan bir araştırmaya göre, eş seçiminde dış görünüşün, zeki ve güvenilir olmaktan daha az önemli olduğu sonucuna varılmıştır (Özgüven, 2014). Buna karşın fiziksel özellikler açısından birbiriyle benzer seviyede olan bireylerin, evliliğinde bu açıdan çok büyük problemler yaşanmaz; ancak önemli düzeyde farklar varsa bu sorun yaratabilir. Bu noktada çevrede çok belirleyicidir; çünkü çiftin çevresindeki kişilerin, açıkça söylemeseler de fiziksel farklılıklar bakımından bu evliliği onaylamadıklarını belli etmeleri; gerginliklere sebebiyet verebilmektedir (Ceylan, 1994).

1.1.6.1.5. Eş Seçiminde Dini İnanışların Önemi

Dini inanış, eş seçiminde her iki cinsiyet içinde çok önemli bir kriterdir ve genel itibariyle bireyler evlenecekleri kişinin, dini inanışının kendi dini inanışına benzer olmasını isterler. Nitekim bu durumda kadınların daha muhafazakâr bir tutumları vardır (Özgüven, 2014). Özellikle de eşlerden birisinin dini konularda hoşgörülü olmayan ve katı bir tutumu varsa, bu durum evlilik içinde sıkıntılara sebep olabilir. Örneğin, evlatlarının dini inanışlarının ne olacağı ve onlara dini konularda nasıl bir eğitim

verileceği ya da düğün töreninin nasıl olacağı gibi pek çok konuda eşler arasında uzlaşma gerektirecek çeşitli sorunlar ortaya çıkabilmektedir (Başay, 2015).

1.1.6.1.6. Eş Adayının Seçiminde Sosyo-Ekonomik Durumu

Eş adayının sosyoekonomik pozisyonu kendisinden çok farklı değilse, yani gelir, eğitim ve kültür düzeyi gibi faktörler de benzer konumdaysalar; evlilik içinde uyum daha kolaylıkla gerçekleşebilir (Başay, 2015). Bununla birlikte eş seçiminde karşıt cinsin sosyoekonomik konumuna atfedilen değer, cinsiyete bağlı olarak farklılıklar göstermektedir. Zira kadınlar, sosyoekonomik seviyeyi evlilik için önemli görmekte ve bu seviyenin yüksek olmasını beklemektedirler. Erkekler ise partnerinin sosyo-ekonomik düzeyinin ya kendisinden düşük yada kendisi kadar olmasını istemekte ancak bu konuyu kadınlar kadar önemsememektedirler (Özgüven, 2014).

İnsan doğduğu, büyüdüğü, geliştiği ve içinde bulunduğu iktisadi ve sosyal şartların eseridir. Her grubun doğru olarak kabul ettiği davranışlar, doğal olarak birbirinden farklılık göstermektedir (Bildirici, 2015).

1.1.6.1.7. Eş Adayının Siyasi Yönelimi ve Görüşü

Politik düşünce farkları, tıpkı dini inanış farklarındaki gibi, hoşgörünün sağlanması gereken bir farklılık çeşididir (Yavuzer, 2012). Eğer taraflardan birisi bir politik görüşün çok ateşli bir taraftarı ise, ondan farklı düşünen birisiyle, evlilik yaşamını sağlıklı bir biçimde yürütmesi zor olacaktır. Bu tip meselelerde eşlerden birisi, bu farklılıklara saygı duyup uyum sağlıyorsa ya da iki taraf da bu farklılığı çok önemsemiyorsa, farklı politik görüşler, evlilik içinde çiftler için çok sorun yaratmayabilir (Bildirici, 2015).

1.1.6.1.8. Eşler Arası Yaş Farkı

Eş seçimi hususunda, taraflar arasındaki yaş farkı da bir diğer önemli konulardandır. Genel olarak yaş farkının fazla olması, yaşama bakış açıları ve yaşam

döngüsünde bulunulan aşamaları olumsuz etkileyebilir. Dolayısıyla yaş farkı, evlilik uyumunu zorlaştıran bir etki yaratabilir (Başay, 2015).

Eşler arasında yaş farkının fazla olmaması veya erkeğin kadından dört beş yaş büyük olması, evlilik için ideal kabul edilmektedir (Tarhan, 2014). Benzer bir biçimde, ‘Evlilik ve Aile Terapisi’ adlı kitapta, kadının erkekten birkaç yaş küçük olması uygun görülmeyle birlikte, eşler arasında birkaç yaş farkın olması çok büyük bir sorun olarak görülmemiştir. Buna karşın çiftin arasındaki yaş farkının 15 seneyi geçmesi, evliliğin devamlılığı açısından riskli kabul edilmektedir (Özgüven, 2014).

1.1.7. Eş Seçme Kuramları

Özgüven (2014)’in ‘Evlilik ve Aile Terapisi’ adlı kitabında eş seçme kuramları aşağıdaki biçimde ele alınmıştır:

1.1.7.1. UyarınDeğerRol Teorisi

Bu teoriyi geliştiren Murstein (1982)’e göre kadın ve erkekler onlara en iyi davranma eğiliminde olan kişileri, eş olarak seçerler. Bu anlamda karı kocalar, ilişki içerisinde partnerinin sadakat ve faydasını ölçmeye çalışırlar. Bu bahsedilen üç aşama (uyaran, rol, değer) kişilerin birbirine kur yaptığı döneme denk gelmektedir (Özgüven, 2014).

1.1.7.2. Eş Seçmede Zıt Özellikler Kuramı

Winch (1958)’e göre zıt özelliklere sahip bireylerin birbirini eş olarak seçmesinin, daha başarılı bir evliliğe neden olacağı ileri sürülmektedir. Mesela, itaat etmeyi seven bir kadının, yönlendirilmeyi seven bir partner seçmesinin çiftin evliliği için doğru bir seçim olduğu düşüncesi vurgulanmıştır (Özgüven, 2014).

1.1.7.3. Eş Seçmede Ortak Özellikler Kuramı

Bu kurama göre, evlenecek bireylerin partneriyle çok fazla ortak özelliklerinin olmasının, evlilik başarısını arttıracak görüşü savunulmuştur. Bu tarz evliliklerde yaş, eğitim, sosyal değerler, dini inanışlar ve iktisadi hal gibi ölçütlerin birbirine yakın olması gerektiği görüşü benimsenmektedir (Özgüven,2014).

1.1.7.4. Birbirini Tamamlayan Gereksinimler Görüşü

Centers (1975)'e göre, birbirini tamamlayan ve benzer özelliklerin eşlerin başarılı bir evlilik kurmasını sağlayacağı ve kişisel ihtiyaçların doyumunun, mühim olduğu düşüncesi hâkimdir. Bu görüşte partnerler arasında birbirini tamamlayan ve birbirine benzeyen ihtiyaçların partnerlerin birbirilerinden hoşlanmalarına sebep olduğu vurgulanmıştır (Özgüven,2014).

1.1.7.5. Psikanalitik Görüşte Eş Seçimi

Myers (1988)'e göre Freud, bireylerin eş seçimini çocuklukta farklı cinsten olan ebeveynlerine karşı hayran olma durumu veya onlarla kurdukları yakınlıkla açıklamıştır. Ona göre kız çocukları babalarına, erkek çocukları ise annelerine benzer kişileri seçtiklerini ifade etmektedirler. Freud, bu sürecin belirli karışık bilinçdışı süreçler yoluyla olduğunu savunur (Özgüven,2014).

1.1.8. Evlilik Kavramı

Bir erkek ve bir kadını birbirinin eşi şeklinde birbirine bağlayan ve bu birliktelikten meydana gelen evlatlarına bir statü veren, kurumlaşmış bir yön ve devletin hak, kontrol ve yetkisi bulunan, kanuni ilişki biçimine evlilik denir (Özgüven, 2014). Başka bir deyişle, insanlığın kuşakların sürekliliğini sağlamak için, oluşturdukları birliğe evlilik kurumu denir. Bu kurum sayesinde insanoğlu, nesillerin sürekliliğini sağlamayı amaçlamıştır (Bacanlı 2001).

Evlilik hem ananevi topluluklarda hem de çağdaş topluluklarda oldukça gerekli bir kurumdur ve en ufak ve başlıca sosyal birimdir (Ekşi, 2005). Dünyadaki her toplumda aile vardır ve toplumların huzuru, saadeti ve gücü toplumu oluşturan ailelerin sağlıklı yapısıyla doğrudan ilgilidir. Bu sağlıklı yapı ise evlilik kurumuyla sağlanmaktadır ve aile kurumuna en yakın olan kurum evlilik kurumudur. Bir kadın ile bir erkeğin düzenlenmiş yükümlülükler ve kurallar içinde devamlı ve resmi cinsel birlikteliğine evlilik denir. Bahsedilen yükümlülükler ve kurallar genel toplum yapısından ileri gelir (Öztürk ve Arkar, 2014).

Medeni Kanun'un 185. maddesinin 1. fıkrasına göre evlilik birliğinin kurulması evlenme aracılığı ile olur. Evlilik içinde taraflar çocukların yetiştirilmesi ve eğitimi beraberce sağlarken, bu birlikteliğin mutluluğunu beraberce sağlamakla yükümlüdürler. Çiftler ayrıca birbirlerine yardımcı ve sadık olmak mecburiyetindedirler (Özdamar, 2006). Evlilik, birtakım insanlar için en anlamlı kişiler arası ilişki şeklidir (Tutarel-Kışlak, 1999). Evlilik, toplumsal yasaklamalardan arınmış olan, cinsel ihtiyaçların eşler arasında doyuma ulaştığı, sosyal çevrenin onayladığı bir sözleşme ve eşler arasındaki dayanışma ve bununla birlikte bir iletişim düzenidir (Ceylan, 1994). Tarhan (2014) tarafından kaleme alınan 'Evlilik Psikolojisi' adlı kitapta evlilik kurumu yanan bir oduna benzetilmiştir. Buna göre bu ateşin sürekli yanması gerekli olduğundan, bu ateşin devamlı olarak beslenmesi zaruridir.

1.1.8.1. Evlilik Kavramının Tarihi

Dünya tarihinin bilinen ilk evlilik sözleşmesi, Mısır'daki Ptolemaios Hanedanı'ndan kalmaz. Bu evlilik sözleşmesi, tarihte evlilik kurumunun, yaklaşık 4000 senelik bir geçmişi olan, toplumsal bir kurum olduğun işaret etmektedir (Ekşi, 2005). Yani evlilik kurumu M.Ö. 2000'li yıllarla başlamış, günümüze kadar devam etmiş, yüzyıllardır devam eden ve geçerliliğini koruyan bir kurumdur (Ceylan, 1994).

Antik Yunan'a bakıldığında, evlilik kurumunun iki esasa dayandığı görülür. Bunlardan birincisi babada olan otoritenin kocaya aktarımı, ikincisi ise kadının kocasına verilmesi esasıdır. Yani o çağlarda evlilik, kızın babası ile kocası arasında yapılan bir sözleşme idi. Romalılarda da mantık buna benzer şekilde işliyordu. Evlilik resmi bir yanı

olan, törenle belirlenen bir anlaşma niteliği taşıyordu. O yıllardan günümüze doğru geldikçe, artık evliliklerin, daha özgür bir biçimde gerçekleştiği görülmektedir. Günümüzdeki evlilikler, babadan ziyade, eşlerin isteklerinin baz alındığı bir anlaşma halini almıştır (Foucault,2003).

1.1.8.2. Evlilik Çeşitleri

Evlilik çeşitlerini Tabak (2008)aşağıdaki gibi açıklamıştır:

Eşin Seçildiği Gruba Göre Evlilikler:

1. Ekzogami (Grup Dışı evlenme ya da Dış Evlilik):Bireylerin kendi grubu haricinde bir bireyle evlenme zorunluluğudur.
2. Endogami (Grup içi Evlenme Ya da İç Evlilik): Bir evliliğin belirli bir kategori veya grup içinde gerçekleşmesi zorunluluğudur. Bu evliliklerde ebeveynlerin aynı soydan olma koşulu vardır. Akraba evlilikleri bu gruba girmektedir.

Eş Sayısına Göre Evlilikler:

1. Monogami (Tek eşle evlilik): Tüm toplumlar tarafından kabul edilen en çok kabul gören evlilik şeklidir. Bir erkek ile bir kadının evlenmesi vesilesiyle oluşur.
2. Poligami (Birden Fazla Eşle Evlilik): Bireylerin birden fazla kişi ile evlenmesiyle oluşur. Bu tip evlilikler iki gruba ayrılırlar
 - a) Polijini (Birden çok kadınla evlilik): Bir erkeğin, birden fazla kadınla evlenmesiyle oluşur ki bu tarz evliliklere, eski toplumlarda çok sık rastlanmaktadır.
 - b) Poliandri (İki Veya Daha Fazla Erkek ile Yapılan Evlilik): Bu tarz evlilikler kadın sayısının erkek sayısından daha az olmasından ileri gelmektedir. Bir kadının, birden fazla erkek ile evlenmesi durumudur.

1.1.8.3. Evlilik ve Evlilik Uyumu

Evlilik konusunda yapılan çalışmalarda evlilik uyumu, bu konuyu araştıran şahısların, ilgi duyduğu bir konu olma özelliği taşır (Güngör ve İlhan, 2008). İlişkilerin içerisindeki bütün kısımlarına etki eden önemli faktörlerden birisi, eşler arasındaki uyumdur. Evlilik içerisinde zaman geçtikçe müspet ve menfi etmenlerin birlikte etki ettiği bir denge sistemi oluşur ve bu dengeler sistemi, evliliği bozucu veya sürdürülebilir şekilde etkiler ortaya çıkarır (Gülsün ve ark.,2009).

Evlilik uyumu çiftlerin karşılıklı olarak, birbiri ile alakalı pozitif düşünce ve hislere sahip olması, oluşan çatışmaları çözebilme becerisi, pozitif ilişki şemasına sahip olması ve çiftlerin zevkle birlikte etkinlikler yapabilmesi olarak tarif edilmektedir. (Spainer ve Lewis, 1980)'e göre evlilik uyumu, kişilerin evlilik içerisindeki ihtiyaçlarını karşılama derecesi ile alakalı olan algılarıdır (Öztürk ve Arkar, 2014). Başka bir deyişle, evlilik kişilerin uyum yapmasının gerekli olduğu ve sosyal bir yaşamın bir ögesi olan bir birlikteliktir (Bayer, 2015).

Evlilik uyumu, aile içerisindeki tüm kişilerin psikolojik ve fiziksel sağlığı üzerinde etkisi olan, aynı zamanda uyumlu ve etkin bir evlilik birliği için gerekli olan bir kavramdır (Soylu ve Kağnıcı, 2015). Evlilik uyumu, sorunlarını pozitif bir şekilde çözüme kavuşturan, aile ve evliliği ilgilendiren konularda ortak bir fikirde buluşabilen ve birbiri ile etkileşebilen çiftlerin evliliği olarak tanımlanır. Bununla birlikte evlilik uyumu karı kocanın ahenkli birlikteliklerinin neticesinde oluşan, memnuniyet ve mutluluğu da tanımlar (Erbek ve ark., 2005).

Evlilik uyumu kavramının ölçümü ile ilgili makalelerin içeriğinde, pek çok fikir ayrılığı ve farklı ele alış biçimleri olduğu görülür. Birtakım araştırmacılar evlilik uyumunu ölçerken evlilik uyumunun belirleyicisi olarak, mutluluk ve evlilik doyumu ile alakalı olarak bireylerin kendilerinden aldıkları bilgileri kullanmış ve eşlerin evlilikler hakkında nasıl hissettiklerini incelemişlerdir. Bazı araştırmacılar ise, eşlerin uyumu kavramını çiftlerin ayrı ayrı duyguları olarak ele almak yerine, aralarındaki ilişkinin bir özelliği olarak değerlendirmişlerdir (Yılmaz, 2001).

1.1.8.4. Evlilik Uyumunu Sağlamanın Yolları

Kadın ve erkekler evlilik uyumunun oluşabilmesi için aşağıdaki işlevleri yerine getirmelidirler (Üzel, 2015):

1. **Alaka:** Çiftlerin aralarındaki hissi bağlanma, gereken itina ve ihtimamı ve sevgiyi göstermeleridir.
2. **Çatışma Ve Uzlaşma:** Tüm ırak veya yakın vakitli ilişkilerde uzlaşma ve çatışma boyutları vuku bulur. Bu boyutta önemli olan uzlaşma sağlamayı ve çatışmayı çözmeyi çiftlerin öğrenmesidir.
3. **Bağlılık:** Çiftlerin evlilik ilişkilerini ve ilişkilerine ilişkin değerlerini sürdürme çaba ve niyetleridir.
4. **İletişim:** Çiftlerin arasında sözsüz ve özel mesajlar veya sembolik mesajlarla ortak manaları paylaşmalarıdır.
5. **Anlaşma:** Eşler bu safhada birbirlerinin beklentilerini bulmalıdır. Bu safhada eşler dünyaya geldikleri esas ailelerinden farklı bir kimlik kazanırlar. Hem birbirilerine karşı hissi hem de cinsel bir ilişkiyi oluştururlar.

Evlilik içinde uyumun oluşabilmesi, evlilik içindeki gönüllülükler ve zorunluluklar kavramlarının denge içinde olması durumunda mümkün olabilir (Temeloğlu, 2014). Şöyle ki, eğer çiftlerin evlilik içerisinde gönüllü olarak yaptıkları ile mecburi olarak yaptıkları eylemler denge içerisinde ise, eşler arası uyum da sağlanabilecektir (Bildirici, 2016).

1.2. Cinsellik

1.2.1. Cinsellik Kavramı

Üreme tavrını güdüleyen temel dürtüye cinsellik denir. Çevresel uyaranlar ve bedendeki biyolojik haller, diğer temel dürtülerde olduğu gibi cinselliği uyarır. Cinsellik kavramının diğer temel dürtülerden bir farkı vardır. Kişiler hayatını devam ettirmek için beslenmek ve su ihtiyacını karşılamak zorundadır. Buna karşın cinsellik, sadece cinsin

sürekliliğini devam ettirmek için gereklidir (Morris, 2002).Dünya üzerindeki değişik toplumlarda cinsellik, ancak evlilik gerçekleştiği zaman yasal olarak görülür (Uzel,2015). Ayrıca aile içinde gerek eşlerin en üst seviyede paylaşım ve iletişimlerine olanak vermesi açısından, gerekse biyolojik manada bir gereklilik olması açısından önemi büyük olan bir kavramdır. Pek çok araştırma cinsel hayatında mutlu olan kişilerin, yaşam doyumlarının daha yüksek olduğunu göstermektedir (Bildirici, 2015).

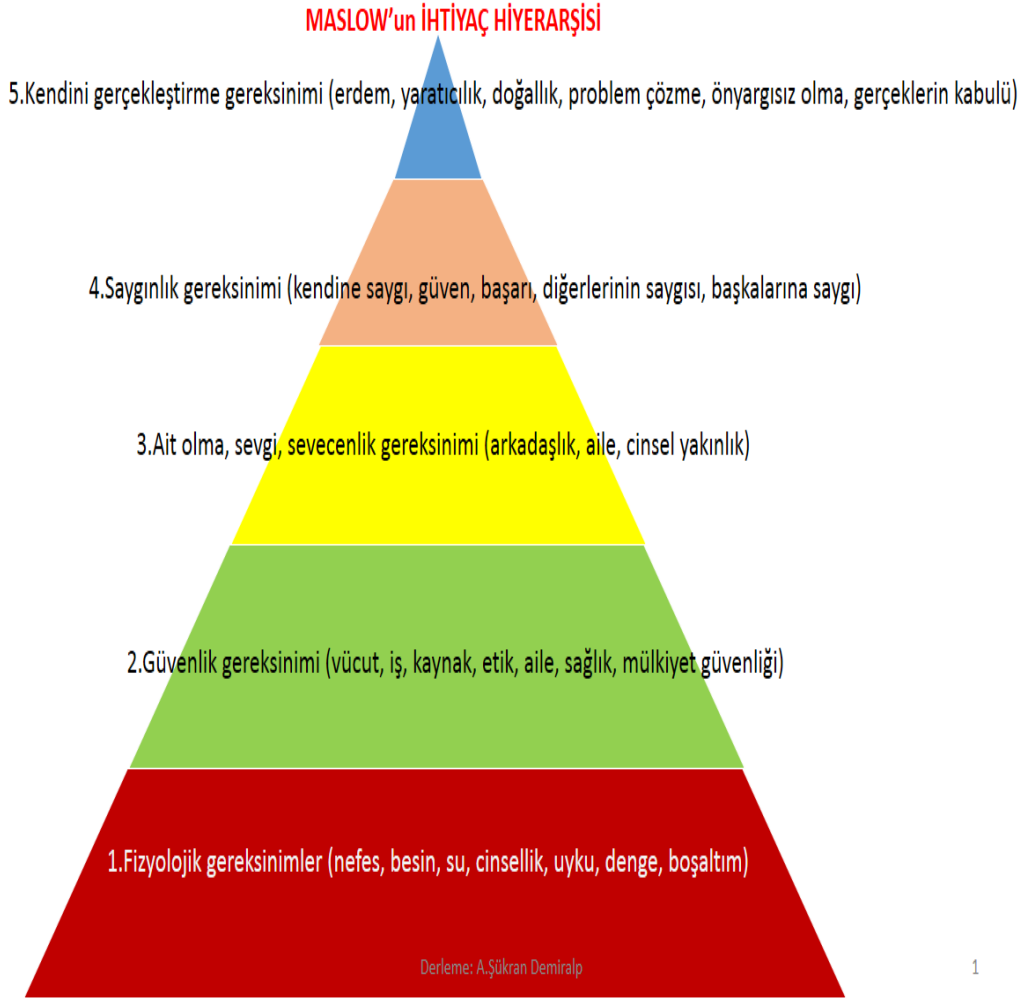
Cinsellik sosyal, psikolojik, biyolojik, ahlaki, dini, ananevi, siyasi ve iktisadi boyutları olan karmaşık bir bütündür. Cinsel davranış ve cinsel ifade insan hayatının bir parçasıdır (Vural ve Temel, 2010).

Cinsellik, bireylerin inançları, değerleri, hisleri, sevmedikleri ve sevdikleri şeyler, davranışları, fiziksel görünüşleri ve yaşadıkları toplumlara göre şekillenen, doğum öncesi başlayan bir kavramdır (Bozdemir ve Özcan, 2011).

İnsanda merkezi sinir sistemi ve kandaki birtakım hormonların seviyesi, içsel manada, cinsel davranışta bulunma şekli ve cinsel olarak uyarılma durumunu kontrol ederler. Bireyler, cinsel etkinlikleri dışilerin çoğalma zamanları ve genellikle hormonlar tarafından yönetilen daha az gelişmiş hayvanlarla kıyaslandığında, rastgele bir vakitte uyarılabilirler. Cinsel heyecanı tetikleyen unsurlara bireyin partnerinin görüntüsü, düş ve fantezileri, hatta kokusu (örn. traş losyonu ve parfümü) örnek verilebilir (Morris,2002).

Cinselliğe atfedilen önem kişiden kişiye değişmektedir. Bazı bireyler için cinsellik, hayatın ciddi bir kısmını kapsarken, bazıları için çok fazla yer tutmamaktadır (Çamcı, 2012).Cinsel manada aktif olan kişilerin çoğuna göre cinsel eylem, yaşamdaki gerginliği giderici bir vasıf taşır.

Cinsel hayatın önemi, bireylerin kültürel niteliklerine göre de değişebilmektedir. Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi'nde (Şekil 1) güvenlik ve fizyolojik ihtiyaçlardan sonra bulunan sevgi, sevecenlik ve ait olma kısmında cinsel hayat da vurgulanmaktadır (Bildirici, 2015):

Şekil 1:Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi

Kaynak: Atkinson ve ark., 2008.

McCarthy (1997)'den aktarılanlara göre, cinselliğin esas işlevi yakınlığın pekişmesi, hazzın paylaşılması, evliliğin ve hayatın zor durumlarıyla baş etmede cinsel eylemin, bireyin gerilimini azaltmasıdır. Cinsellik, cinsel organların sınırları içerisine hapsedilemeyecek, bazen konuşulmasının bile toplum dinamiklerini negatif yönde etkileyeceği; bazen psikolojik ve sosyal işlevlerin en gerisinde kalan; bazen de baş köşesine oturtularak bunları etkisi altına alan; bozulduğunda patolojik yapının en büyük nedeni olabilen; bazen inanç sistemlerinin ve mitlerin içine sızarak gizemli ve yüceltilmiş bir kimliğe bürünen çok yönlü bir fenomendir (Gülsün ve ark., 2009).

1.2.2. Cinsel Sağlık Kavramı

Cinsel bakımdan sağlıklı bir bireyin özellikleri şu şekilde ifade edilebilir (Bildirici, 2016):

1. Hoşgörü, saygı, güven hisleri olan ve bunu davranış şekli olarak gören kişidir.
2. Cinsellikle ilgili sorunları nasıl çözebileceğini bilen insandır.
3. Hem kendisinin hem de partnerinin fiziksel nitelik ve yapısını bilen kişidir.
4. Cinsel arzularını münasip bir şekilde gidermek ister, ama gerekli bir durum varsa onları kontrol altında tutabilir.
5. Aşk ve sevgiyi anlayabilme ve partnerine verebilme ve onunda bu hislerini fark edebilmesini sağlayabilmektir.
6. Cinsel ihtiyaçlarını karşılarken, etik değerleri de yok saymaz.
7. Hem kendisine hem de partnerine karşı sorumluluklarını bilir ve bunları gerçekteştirmek için çaba harcar.
8. Özellikle genç bireyler birçok sağlıklı cinsel hislere sahiptirler ve bu enerjilerini cinsel doyuma yönlendirmektense, verimli olmak, ilerlemek ve gelişmek için kullanırlar.

1.3. Cinsel İşlev Bozuklukları

Cinsel işlev bozuklukları ve cinsellikle alakalı problemler çok yaygın olarak görölse de büyük çoğunlukla doktorlara yansıtılmadığı için çözümsüz kalmaktadır. Türkiye’de Cinsel İşlev Bozuklukları ile alakalı pek az çalışma yapılmıştır; ancak son senelerde bu konuda yapılan çalışmalar artmaya başlamıştır. Bu bozukluklara cinsiyet açısından bakıldığında, erkeklerde Cinsel İşlev Bozuklukları görölme oranlarının kadınlardan daha düşük olduğu görölmektedir (kadınlarda %43, erkeklerde %31) (Yaşar ve ark., 2010). Kadınlarda bu oranın yüksek olmasının başlıca nedenlerinin cinsel mitler,

cinsel eğitim ve deneyim eksikliği, cinsel tekniklerin bilinmemesi olduğu düşünülmektedir (Tunç, 2005).

1.3.1. Kadınlarda Cinsel İşlev Bozuklukları

1.3.1.1. Kadınlarda Cinsel Ağrılar

Cinsel ilişkiye girildiği sırada, kadınların vajinasında ağrılar oluşabilir. Bunun pek çok nedeni olabilir. En temel fiziksel sebeplerden birisi, kadınların rahim bölgesine açılan kanalların ve cinsel organının, üretim sistemi ile bağlantısı ve doğum sebebiyle enfeksiyonlara ve hormonların etkilerine açık olmasıdır. Bazen vajinal çevrenin kuru olması da cinsel ağrılara sebep olabilir. Çünkü vajina kuruluğu, penisin hareketini zorlaştırmakta ve bu oluşan basınç kadınlarda ağrıya sebep olmaktadır. Nitekim kadınlarda cinsel ağrıların başlıca psikolojik kökenli olduğu kabul edilmektedir. Bunun başında da cinsel eyleme yönelik aşırı korku ve heyecan durumları gelmektedir (Özgüven, 2014).

Kadınlardaki cinsel ağrılara, cinsel taciz öyküsü, çocukluktan gelen menfi yargılar ve ilişki ile alakalı olumsuz duygu ve düşünceler de sebebiyet verebilir (Yaşar ve ark., 2010). Benzer bir biçimde, Aydın (2012)'den aktarılanlara göre, cinsel travma hikayesi veya tecavüz yaşamış kadınlarda bu durumun görülme olasılığı çok daha yüksektir (Soydaş, 2016).

Ayrıca ağrıyı şiddetlendiren etmenlerden bir tanesi de kadının birleşmeye kendisini hazır hissetmemesi durumudur. Eğer partner, kadın kendisini birleşmeye hazır hissetmeden birleşme teşebbüsünde bulunursa bu ağrı şiddetlendiren bir faktör olmaktadır (Nayir, 2010).

1.3.1.2. Vajinismus

Vajinismus genellikle psikolojik nedenlerden ortaya çıkan; kadında cinsel birleşme sırasında ağrı, acı, şiddetli kanama vs. olacağı beklentisi ve kaygısı nedeni ile başta vajina çevresindeki kaslar olmak üzere tüm bedene yayılan, istem dışı kasılması ve gerginlik sonucunda cinsel birleşmenin imkânsız hale gelmesidir (Özgüven, 2014). Ağrılı jinekolojik bir muayene, ilk defa yaşanan cinsel ilişkinin çok ağrılı olması veya

geçmiş hikayelerinde cinsel taciz gibi psikolojik manada travma yaşamış kadınlarda vajinismus olabilir (Yaşar ve ark.,2010).

Vajinismus, Türkiye’de batı ülkeleriyle kıyaslandığında çok daha fazla görülmektedir. Bu duruma başlıca cinsellikle alakalı muhafazakâr değerlerin, bekâret kavramına verilen aşırı önemin, cinsel eğitimsizliğin, genel itibariyle cinsel bakış açısındaki tutuculuğun sebep olduğu söylenebilir (İncesu, 2004).

1.3.1.3. Kadınların Orgazm Olamaması yada Geç Orgazm Olması:

Kadınlar cinsel ilişki esnasında, cinsel ilişki yaşamaktan haz duymalarına rağmen, orgazma ulaşamama veya ulaşmada geç kalmaları, kapalı ya da çekinik orgazm oldukları bilinir. Bazı kadınlar klitoris uyarımı sonucu cinsel yaşam olmadan da orgazm yaşamalarına rağmen, bazıları cinsel ilişki içerisinde bile orgazm olamamaktadırlar (Özgüven, 2014).

Türkiye’de kadınlar açısından cinsel doyum ve cinsel haz alma pek fazla önemszenmez; hatta erkek memnun oluyor ve birleşme olabiliyorsa orgazm taklidi bile yapılabilir ve hiçbir problem yokmuş gibi davranılabilir (Ziya, 2015).

Orgazm olamama cinsel sorunlar içinde yaygın bir problemdir. Bazı araştırmalara göre cinsel ilişki esnasında orgazm olma oranı yüzde 10 civarındadır (Özgüven, 2014).

1.3.1.4. Kadınların Cinsel İlişkiye Hazır Oluş Problemleri:

Kadınların cinsel ilişkiye hazır oluş konusu diğer konularla kıyaslanınca daha az ilgi çeken bir konudur. Bunun sebebi;

1. Kadınların cinsel ilişkiye hazır olup olmadığını gözlemlemenin zor oluşu,
2. Genel itibariyle kadının cinsel yaşamının göz ardı edilmesi,
3. Kadının cinsel ilişkiye hazır olup olmamasını gözlemenin, erkeğe göre daha zor olması, olabilir.

Erkeğin cinsel organının sertleşmesiyle karşılaştırıldığında, kadının vajinasının kayganlaşması cinselliğe hazır olduğu anlamına gelmeyebilir (Özgüven, 2014).

1.3.2. Erkeklerde Cinsel İşlev Bozuklukları

Yapılan araştırmalar erkeklerin %40'ının, yaşamları süresince en az bir cinsel işlev sorununa sahip olduklarına işaret etmektedir(Ziya, 2015).

1.3.2.1. Erkeklerde Erken Boşalma

Cinsel ilişki sırasında bir kişinin isteği dışında ve çok az cinsel uyarılma ile ilişkiden önce, ilişkiye başlama sırasında veya ilişkiye başladıktan çok kısa bir zaman sonra, orgazm olmasına erken boşalma denir. Erken boşalma erkeklerin en sık rastlanan ve ciddi cinsel sorunlarından birisidir (Özgüven, 2014). Bu teşhisi alan erkeklerin büyük çoğunluğu, cinsel birleşme sırasındaki orgazma kıyasla, mastürbasyon sırasında orgazmı kabul edilebilir ve bir süre erteleyebilmektedirler (Doğan, 2011).

Araştırmalara göre erkeklerde erken boşalmanın dünya üzerinde görülme sıklığı %20 ile %30 arasındadır ve tedavi edilmemesi toplum ve aile için zararlı olmaktadır (Ziya, 2015).

1.3.2.2. Erkeklerde Sertleşme Sorunları

Erkeklerin cinsellik sırasında yaşadıkları penisin sertleşme sorunu ve sertliğini ilişki süresince muhafaza edememesi; en yaygın görülen cinsel problemlerdendir. Cinsel birleşmenin gerçekleşebilmesi için sertleşme olması şarttır. Bazı erkekler ilk başlarda cinsel ilişki sırasında sorun yaşanmazken; sertleşme problemi daha sonraları ortaya çıkmaktadır ve sertleşme sorununun bu şekli daha yaygın görülmektedir (Özgüven, 2014).

Yaşlandıkça erkeklerde sertleşme bozukluğu görülme oranı da artmaktadır. Özellikle 40-70 yaş aralığındaki erkeklerde sertleşme bozukluğu daha sık görülür. Ayrıca sigara kullanımı, kalp hastalığı, şeker hastalığı, kolesterol yüksekliği erkeklerde sertleşme bozukluğu görülme olasılığını artırmaktadır(Doğan, 2011).

1.3.2.3. Erkeklerin Orgazm Olamaması veya Orgazmın Gecikmesi

Sıradan bir cinsel uyarılma safhasından sonra, orgazmın devamlı veya yineleyici bir şekilde gecikmesi yada hiç olmaması, erkek orgazm bozukluğunun en tipik özelliklerindendir(Doğan, 2011).Apfelbaum (1980)'den aktarılanlara göre, orgazm olamama hali, diğer cinsel sorunlarla karşılaştırıldığında; erkeklerde en az rastlanan cinsel problemdir. Cinsel problemleri sebebiyle kliniklere başvuran erkeklerin, sadece %2'sinde orgazm olamama sorununa rastlanmaktadır(Özgüven, 2014).

1.4. Cinsel Doyum Kavramı

Kişilerin cinsellikle ilişkili pozitif ve negatif boyutları nesnel olarak değerlendirmesinden kaynaklanan;duygusal reaksiyona cinsel doyum denir (Özcan, 2014). Başka bir ifadeyle, kişilerin cinsel deneyimden duydukları keyif ve memnuniyet cinsel doyumdur. Cinsel doyum aynı zamanda ilişkinin cinsel olmayan ve olan yönlerine de işaret etmektedir. Zira kişinin toplum içindeki ilişkileri, hayat şartları, içinde bulunduğu kültür ortamı, cinsiyeti, yaşı, hayatı süresince cinsel deneyimlerinin nasıl olduğu gibi değişik etmenler de cinsel doyumda bireysel farklılıklara sebebiyet verebilirler (Yılmaz, 2014).

Evliliğin içerisinde cinsellik çok bağlayıcı ve önemli bir ögedir. Cinsellik şayet sağlıklı bir biçimde sağlanıyorsa; eşler arasında derinlikli bir bağ kurulmasına yardımcı olur ve çiftlerin birbirleri arasındaki yakınlık hissini geliştiren bir ögedir. Bununla birlikte cinsel yaşam sağlıklı ise, karı koca arasındaki stresin de azalmasını sağlar. Çiftler arasında sağlıklı olarak nitelendirilebilecek bir cinsel yaşam olursa; sevgi, koruma ve sıcaklık hisleri gelişir. Bu duyguların gelişebilmesi, bu konulardaki arzularını düzgünce ifade etmeleri ve karşılıklı beklenti ve düşüncelere saygı duymaları ile gerçekleşebilir (Canel, 2012).

Diğer yönden, cinsel yaşamı problemlili olan çiftlerin arasında pek çok sorunlar olabilir ve bu durum evlilikten alınan doyum ve haz duygusunu azaltan bir etmen olabilir. Tüm bunların yanında sağlıklı bir cinsel ilişki yeri, vakti, sıklığı ve cinsel ilişki anındaki davranışlardan duydukları memnuniyetle ilişkilidir (Bozdemir ve Özcan, 2011).

1.4.1. Cinsel Doyumu Sağlama Yolları

Dünya Sağlık Örgütü (WHO, 1975) doyumlu ve mutlu bir cinsel hayatı şu faktörlerle ilişkilendirir (Özcan, 2014):

1. Bireyler kendi vücutlarındaki haz noktalarını bulmalı ve bunu partnerleriyle paylaşmalıdır.
2. Cinselliği yaşamak için uygun bir yer ve vakit seçilmelidir. Özellikle kadınlar güvensiz bir ortamda cinsel doyuma ulaşmakta zorlanırlar.
3. Mutlu bir cinsel hayat için karşılıklı güven çok önemlidir.
4. Cinsellikte çok önemli olan ilk koşul kendini sevebilmek ve çok iyi tanımadır. Kendini seven bireyler, karşısındaki partnerine daha pozitif bir biçimde yönelir.
5. Ön sevişme kadınlar için ayrı bir önem taşımaktadır. Zira kadınların cinsellikten doyum alabilmesi için, ön sevişmeye vakit ayrılmalıdır.
6. Çiftler, anal ve oral sevişme gibi cinselliğin nasıl yaşanacağına birlikte karar verirler.
7. Çiftler arasındaki iletişim, cinsellikte çok önemlidir. Muhakkak dürüstlük ve saygı ile çerçevelenen bir ilişki olmalıdır.

1.5. Evlilik ve Cinsellik

Cinsellik, evlilik eşlik ederse, toplumlarda bolluk ve bereketin, kutsanmışlığın ve arınmışlığın sembolü olarak açıklanırken; toplumda çeşitli kurallar, tabular ve yasaklarla cinselliğin sınırları belirlenmiştir (Gülsün ve ark.,2009).

Cinsellik, evliliğin en önemli unsurudur. Evlilik içinde cinselliğin esas işlevi, yakınlığın pekişmesi, hazzın paylaşımı, evlilik içindeki zorluklarla başa çıkarken ortaya çıkacak gerilimin azaltılmasıdır. Cinsel işlev bozukluklarının evlilik içindeki yakınlığı tükettiği ve çok büyük negatif ve güçlü etkilerinin bulunduğu bildirilmektedir (Vural ve Temel, 2010).

Cinselliğin, evlilik dışında düşünülürse; evliliğin yerini aldığı söylenemez. Diğer taraftan günümüzde cinsellik, evlilik kurumunun önemini azaltmamıştır. Tarihsel olarak incelendiğinde cinsellik evlilikle birlikte şekillenmiş bir kavramdır (Foucault, 2003).

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın örneklemini, Türkiye'nin İstanbul ilinde yaşayan ve tesadüfi olarak seçilen; 100 kadın ve 100 erkek olmak üzere, toplam 200 gönüllü katılımcıdan oluşturulmuştur. Bu katılımcılardan 100'ünü beş yıldan az bir süredir evli olan, 100'ünü beş yıldan uzun süredir evli olan bireyler oluşturmuştur. Araştırmada katılımcıların yaş alt sınırı 18, üst sınırı ise 45'tir. Çalışmaya katılan tüm katılımcılara, kimlik bilgilerinin gizli tutulacağı ve elde edilecek olan verilerin sadece bilimsel amaçla kullanılacağı yönünde onam formu verilmiş ve katılımcılardan bu formu imzalamaları ve daha sonrasında bireylerden anket sorularını bireysel olarak cevaplamaları istenmiştir.

2.2. Varsayımlar

Bu araştırmanın varsayımları şu şekilde belirlenmiştir:

1. Kullanılmış olan veri toplama araçlarının, araştırmanın amaçlarını ortaya koymak için yeterli olduğu varsayılmıştır.
2. Araştırmanın örneklem grubunun, evreni temsil edebilir olduğu varsayılmıştır.
3. Araştırmaya katılan kişilerin, Kişisel Bilgi Formu'nu, Evlilik Uyum Ölçeği'ni ve Cinsel Doyum Ölçeği'ni objektif olarak, kendi görüşlerini belirten bir içtenlikte, cevapladıkları varsayılmıştır.

2.3. Sınırlılıklar

Bu araştırmanın sınırlılıkları aşağıda sıralanmıştır:

1. Bu araştırmada elde edilen veriler, Türkiye'nin İstanbul ilinde yaşayan ve rastlantısal olarak seçilen 200gnll kişinin ölçeklere verdiği cevaplar ile sınırlıdır.
2. Bireylerin evlilik uyumu düzeylerine dair veriler yalnızca, Evlilik Uyumu leği'nin ölçtükleri ile sınırlıdır.
3. Bireylerin cinsel doyum düzeylerine ait veriler yalnızca, Cinsel Doyum leği'nin ölçtükleri ile sınırlıdır.

2.4. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada kişilerin evlilik uyumunu ölçmek amacı ile Evlilik Uyum leği, cinsel doyumlarını ölçmek amacı ile Cinsel Doyum leği kullanılmıştır. Ayrıca Kişisel Bilgi Formu ise araştırmacı tarafından hazırlanmıştır ve amacı sosyo-demografik özelliklerle alakalı bilgi edinmektir.

2.4.1. Onam Formu

Araştırmanın başında tüm katılımcılara araştırmaya gönüllü olarak katıldıklarına dair bir onam formu imzalatılmıştır (EK 1).

2.4.2. Kişisel Bilgi Formu

Çalışmaya katılan katılımcılara dair eğitim seviyesi, yaş, aylık gelir, meslek, ocuk sayısı gibi şahsi bilgileri edinmek maksadıyla araştırmacı tarafından hazırlanmış olan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır (EK 2).

2.4.3. Evlilik Uyumu leği

Evlilik Uyum leği, Locke ve Wallace (1959) tarafından geliştirilmış bir ölçektir. Ölçek toplam 15 madden oluşur. Türkiye'de geçerlilik ve güvenilirlik alışması Kışlak-Tutarel (1999) tarafından yapılmıştır (Kışlak-Tutarel, 1999). Ölçekte 1-

60 arası puanlama sistemi yapılmıştır ve düşük puan evliliğin uyumsuzluğunu, yüksek puan ise evliliğin uyumunu ifade etmektedir. Ölçek genel evlilik uyumu ile birlikte yaşam felsefesi, aile bütçesi, arkadaşlar, duyguların ifadesi, cinsellik ve gibi konularda anlaşılamama ve ya anlaşma durumunu ve çatışma çözme, boş zaman, güven ve ev dışı etkinliklerde ilişki tarzını ölçmektedir.

Ölçeğin güvenirlik çalışmasında iç tutarlılık katsayısı 84, test yarılama, test güvenilirliği 84 olarak hesaplanmış olup, test- tekrar yöntemi ile yapılan güvenirlik çalışmasında korelasyon katsayısı 57 olarak hesaplanmıştır (Kışlak-Tutarel, 1999) (EK3).

2.4.4. Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği

1983 yılında geliştirilen Cinsel Doyum Ölçeği, Rust ve Golombok tarafından yapılmıştır. Tuğrul ve arkadaşları tarafından 1993 senesinde Türk kültürüne uyarlanan testin amacı cinsel işlev bozukluklarını ve cinsel ilişkinin niteliğini ölçmektir. Ölçeğin kadın ve erkek formu bulunmaktadır (Tunç, 2006). Bu çalışmada hem kadın hem erkek formu kullanılmıştır. Kadın katılımcılara kadınlar için hazırlanmış olan form (EK-4), erkek katılımcılara ise erkekler için hazırlanmış formu (EK-5) uygulanmıştır. Toplam 28 sorudan oluşan ölçekte, bütün maddeler 0-4 arasında puanlanır.

Cinsel doyum ölçeğinin güvenilirliğiyle alakalı çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalarda sorunsuz ve sorunlu kadınlarda 0.18 ile 0.74 arasında madde toplam korelasyon katsayılarının değişiklik gösterdiği görülmüştür. T testi ile geçerlilik çalışmaları karşılaştırılmış ve bütün gruplarda toplam puanın anlamlı seviyede farklılaştığı gözlemlenmiştir. Kadın Formu (EK 4), Erkek Formu (EK 5)

2.5. Verilerin Analizi

SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 21.0 programı ile çalışma ile elde edilen neticelerin istatistiksel analizleri yapılmıştır. Tanımlamayı sağlayan istatistiksel metotlar (ortalama, yüzde, standart sapma, sayı) sonuçları değerlendirmek amacıyla kullanılmıştır.

Parametrik yada non-parametrik testler vasıtasıyla ve kişisel bilgi formundaki sualler ile birlikte envanterin üst ve alt ölçekleri arasındaki ilişkiye bakılacaktır. Korelasyon testi vasıtasıyla bağımsız ve bağımlı değişkenler arasındaki ilişki, Bağımsız Örneklem t testi ve Mann Whitney U testi ile iki gruplu değişkenler, Kruskal Wallis ve Anova testi ile ikiden fazla gruplu değişkenler test edilecektir.

.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde araştırmaya katılan katılımcıların, araştırmacı tarafından hazırlanmış olan genel bilgi formu, cinsel doyum ve evlilik uyum ölçeklerinden elde edilmiş olan bulgular bulunmaktadır. Tablo 2.1 ve 2.2’de, katılımcıların demografik değişkenlere göre dağılımları verilmiştir. Yaklaşık 5 yıldır evli olan katılımcıların verileri Tablo 2.1’de ve 5 yıldan daha uzun süredir evli olan katılımcıların verileri ise Tablo 2.2’de verilmiştir.

Tablo 2.1: Araştırmaya Katılan Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin Sosyo-demografik Değişkenlere İlişkin Dağılımı (n=100)

Bireysel Özellikler	Frekans ve yüzdelik değerler	
	Sayı	%
Cinsiyet		
Kadın	44	44.0
Erkek	56	56.0
Yaş		
30 yaş altı	74	74.0
30 yaş üstü	26	26.0
Eşin yaşı		
30 yaş altı	67	67.0
30 yaş üstü	33	33.0
Eşle yaş farkı		
Yaş farkı yok	8	8.0
1-5 yaş arası	68	68.0
6 yaş ve üzeri	24	24.0

Gelir düzeyi

Düşük	25	25.0
Orta	65	65.0
Yüksek	10	10.0

Eğitim düzeyi

Ortaokul mezunu ve altı	30	30.0
Lise mezunu	37	37.0
Üniversite mezunu ve üzeri	33	33.0

Eşin eğitim düzeyi

Ortaokul mezunu ve altı	31	31.0
Lise mezunu	33	33.0
Üniversite mezunu ve üzeri	36	36.0

Çalışma durumu

Çalışıyor	79	79.0
Çalışmıyor	21	21.0

Bireysel Özellikler**Frekans ve yüzdeler değerler**

	Sayı	%
Mesleği		
İşçi	41	41.0
Memur	23	23.0
Serbest meslek	15	15.0
Ev hanımı	21	21.0

Eşin çalışma durumu

Çalışıyor	67	67.0
Çalışmıyor	33	33.0

Eşin mesleği

İşçi	27	27.0
Memur	33	33.0
Serbest meslek	7	7.0
Ev hanımı	33	33.0

Çocuk durumu

Hiç yok	55	55.0
1 tane	29	29.0
2 tane	16	16.0

Evlilikte memnun olma durumu

Memnun	33	33.0
Kısmen memnun	47	47.0
Memnun değil	20	20.0

Cinsellikten memnun olma

Memnun	32	32.0
Kısmen memnun	43	43.0
Memnun değil	25	25.0

Sorunları paylaşma

Paylaşırlar	20	20.0
Bazen paylaşırlar	50	50.0
Paylaşmazlar	30	30.0

Cinsel ilişkiden doyum alma

Her zaman	14	14.0
Çoğunlukla	36	36.0
Bazen	40	40.0
Hayır	10	10.0

Tablo 2.1’de görüldüğü gibi, araştırmada kişisel bilgi formunu ve anket sorularını yanıtlayan yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin 56’sı (%56.0) erkeklerden ve 44’ü (%44.0) kadınlardan oluşmaktadır. Bireylerin yaş ortalaması 26.82 ± 3.70 , eşlerinin yaş ortalaması 26.62 ± 5.61 ’dir. Bireylerin 68’inin (%68.0) eşleriyle yaş farkı 1-5 yaş arasında değişmekte, 65’inin (%65.0) gelir düzeyi orta düzeyde, 37’si (%37.0) lise mezunu, 36’sının (%36.0) eşinin eğitim düzeyi üniversite ve üzeri, 79’u (%79.0) çalışıyor, 41’i (%41.0) işçi olarak çalışıyor, 67’sinin (%67.0) eşi çalışıyor, 33’ünün (%33.0) eşi memur olarak çalışıyor, 55’inin (%55.0) çocuğu bulunmuyor, 47’si (%47.0) evliliklerinden kısmen memnun, 43’ü (%43.0) cinsellikten kısmen memnun, 50’si (%50.0) sorunlarını birbirleriyle bazen paylaştıklarını ve 40’ı (%40.0) cinsellikten bazen doyum aldıklarını ifade etmiştir.

Tablo 2.2: Araştırmaya Katılan 5 Yıldan Fazla Bir Süredir Evli Olan Bireylerin Sosyo-demografik Değişkenlere İlişkin Dağılımı (n=100)

Bireysel Özellikler	Frekans ve yüzdelik değerler	
	Sayı	%
Cinsiyet		
Kadın	73	73.0
Erkek	27	27.0
Yaş		
30 yaş altı	10	10.0
30 yaş üstü	90	90.0
Eşin yaşı		
30 yaş altı	15	15.0
30 yaş ve üstü	85	85.0

Eşle yaş farkı

Yaş farkı yok	10	10.0
1-5 yaş arası	62	62.0
6 yaş ve üzeri	28	28.0

Gelir düzeyi

Düşük	17	17.0
Orta	58	58.0
Yüksek	25	25.0

Eğitim düzeyi

Ortaokul mezunu ve altı	25	25.0
Lise mezunu	30	30.0
Üniversite mezunu ve üzeri	45	45.0

Eşin eğitim düzeyi

Ortaokul mezunu ve altı	16	16.0
Lise mezunu	25	25.0
Üniversite mezunu ve üzeri	59	59.0

Çalışma durumu

Çalışıyor	72	72.0
Çalışmıyor	28	28.0

Bireysel Özellikler**Frekans ve yüzdelik değerler**

	Sayı	%
Mesleği		
İşçi	16	16.0
Memur	34	34.0
Serbest meslek	22	22.0
Ev hanımı	28	28.0
Eşin çalışma durumu		
Çalışıyor	83	83.0
Çalışmıyor	17	17.0
Eşin mesleği		
İşçi	23	23.0
Memur	42	42.0
Serbest meslek	18	18.0
Ev hanımı	17	17.0
Çocuk durumu		
Hiç yok	10	10.0
1 tane	24	24.0
2 tane	40	40.0
3 tane ve daha fazla	26	26.0
Evlilikte memnun olma durumu		
Memnun	37	37.0
Kısmen memnun	40	40.0
Memnun değil	23	23.0

Cinsellikten memnun olma

Memnun	29	29.0
Kısmen memnun	57	57.0
Memnun değil	14	14.0

Sorunları paylaşma

Paylaşırlar	30	30.0
Bazen paylaşırlar	48	48.0
Paylaşmazlar	22	22.0

Cinsel ilişkiden doyum alma

Her zaman	30	30.0
Çoğunlukla	28	28.0
Bazen	29	29.0
Hayır	13	13.0

Tablo 2.2’de görüldüğü gibi, araştırmada kişisel bilgi formunu ve anket sorularını yanıtlayan yaklaşık 5 yıldan fazla bir süredir evli olan bireylerin 73’ü (%73.0) kadınlardan ve 27’si (%27.0) erkeklerden oluşmaktadır. Bireylerin yaş ortalaması 37.60 ± 7.24 , eşlerinin yaş ortalaması 38.66 ± 7.49 ’dur. Bireylerin 62’sinin (%62.0) eşleriyle yaş farkı, 1-5 yaş arasında değişiyor, 58’inin (%58.0) gelir düzeyi orta düzeyde, 45’inin (%45.0) eğitim düzeyi üniversiteye üzeri, 59’unun (%59.0) eşinin eğitim düzeyi üniversite ve üzeri olduğu, 72’si (%72.0) çalışıyor, 34’ü (%34.0) memur olarak çalışıyor, 83’ünün (%83.0) eşi çalışıyor, 42’sinin (%42.0) eşi memur olarak çalışıyor, 40’ı (%40.0) 2 tane çocuğu olduğunu, 40’ı (%40.0) evliliklerinden kısmen memnun olduğunu, 57’si (%57.0) cinsellikten kısmen memnun olduğunu, 48’i (%48.0) sorunlarını birbirleriyle bazen paylaştıklarını ve 30’u (%30.0) cinsellikten her zaman doyum aldıklarını ifade etmiştir.

Bu araştırmanın genel hedefi itibarıyla birinci olarak “Bireylerin kaç yıllık evli oldukları ile bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sualine cevap aranmaktadır.

Tablo 2.3: Bireylerin Kaç Yıllık Evli Oldukları İle Bireylerin, Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinden Aldıkları Puanları Açısından, “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması

	Grup	N	S.O	S.T	U	Zp
Evlilik uyum ölçeği	Yaklaşık 5 yıllık evli olan	100	91.64	9164.00		
	5 yıldan fazla evli olan	100	109.36	10936.00	4114.00	-2.168 0.030*
	Toplam	200				
	Grup	N	S.O	S.T	U	Zp
Cinsel doyum ölçeği	Yaklaşık 5 yıllık evli olan	100	101.96	10196.00		
	5 yıldan fazla evli olan	100	99.04	9904.00	4854.00	-0.358 0.721
	Toplam	200				

*p<0.05

Tablo 2.3’de görüldüğü üzere, kişilerin kaç yıldır evli olduğuna göre gruplar arasında, evlilik uyumu ölçeğinin puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney U-Testi yapılmıştır ve istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0.05$). Evlilik uyumu ölçeği puanları açısından, 5 yıldan fazla süredir evli olan şahısların lehine kayda değer bir fark vardır [$U=4114.00$, $p=0.030$]. **5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin, evlilik uyumu düzeylerinin, yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin evlilik uyumu düzeylerine oranla daha yüksek olduğu saptanmıştır.**

Bireylerin kaç yıllık evli olduklarına göre, cinsel doyum ölçeğinin puanları arasında istatistiksel açıdan kayda değer bir farklılık olduğunu veya olmadığını saptamak için Mann Whitney U-Testi yapılmıştır. Sonuç itibarıyla, kayda değer bir farklılık olmadığı görülmüştür ($U=4854.00$, $p=0.721$; $p>0.05$).

Bu araştırmanın genel hedefi çerçevesinde ikinci olarak “Bireylerin evlilik sürelerine göre evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldığı puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 2.4: Bireylerin Evlilik Süreleri İle Bireylerin Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinden Alınan Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Boyut	Boyut	N	r	p
Evlilik uyumu ölçeği puanları	Süre	200	0.080	0.037*
Boyut	Boyut	N	r	p
Cinsel doyum ölçeği puanları	Süre	200	-0.004	0.955

*p<0.05

Tablo 2.4’de görüldüğü gibi, kişilerin evlilik süreleri ile bireylerin evlilik uyumu ölçeğinden aldıkları puanlar arasında, istatistiksel manada pozitif yönde kayda değer bir ilişki bulunmuştur ($p<0.05$). **Kişilerin evlilik müddeti arttıkça; evlilik uyumu düzeylerinin de artmakta olduğu görülmüştür ($r=0.080$, $p=0.037$; $p<0.05$).**

Bireylerin evlilik süreleri ile cinsel doyum ölçeğinin puanları arasında istatistiksel bazda kayda değer bir ilişki olup olmadığını saptamak amacıyla Sperman Korelasyon-Testi yapılmış ve kayda değer bir ilişki olmadığı görülmüştür ($r=-0.004$, $p=0.955$; $p>0.05$).

Bu araştırmanın genel hedefi için üçüncü olarak “Yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerincinsiyetleri ile bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 2.5: Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin Cinsiyetleri İleBireylerin Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinden AldıklarıPuanları Açısından “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O	S.T	U	Zp
Evlilik uyum ölçeği	Kadın	44	46.63	2051.50	1061.50	-1.186 0.235
	Erkek	56	53.54	2998.50		
	Toplam	100				
Grup		N	S.O	S.T	U	Zp
Cinsel doyum ölçeği	Kadın	44	56.78	2498.50	955.50	-1.926 0.054
	Erkek	56	45.56	2551.50		
	Toplam	100				

Tablo 2.5’te görüldüğü gibi, yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin cinsiyetlerine göre evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinin puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla, Mann Whitney U-Testi yapılmıştır ve kadınlar ve erkekler arasında evlilik uyumu ve cinsel doyum açısından anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür (Sırasıyla; $U=1061.50$, $p=0.235$ ve $U=955.50$, $p=0.054$; $p>0.05$).

Bu araştırmanın genel amacı çerçevesinde dördüncü olarak “5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin cinsiyetleri ile kişilerin cinsel doyum ve evlilik uyumu ölçeklerinin puanları arasında kayda değer bir farklılık var mıdır?” sualine cevap aranmaktadır.

Tablo 2.6: 5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Cinsiyetleri İle Bireylerin Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinden Aldıkları Puanları Açısından “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması

Grup		N	S.O	S.T	U	Zp
Evlilik uyum ölçeği	Kadın	73	46.32	3381.00	680.00	-2.378 0.017*
	Erkek	27	61.81	1669.00		
	Toplam	100				
Grup		N	S.O	S.T	U	Zp
Cinsel doyum ölçeği	Kadın	73	48.31	3526.50	825.50	-1.245 0.213
	Erkek	27	56.43	1523.50		
	Toplam	100				

Tablo 2.6’da görüldüğü gibi, 5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin cinsiyetlerine göre gruplar arasında evlilik uyumu ölçeğinin puanları arasında istatistiksel açıdan kayda değer bir farklılık olduğunu veya olmadığını saptamak için Mann Whitney U-Testi yapılmıştır. Sonuç olarak, istatistiksel açıdan kayda değer bir fark bulunmuştur. ($p<0.05$).

Evlilik uyumu ölçeği puanları açısından 5 yıldan fazla süredir evli olan erkeklerin lehine anlamlı bir fark vardır [$U=680.00$, $p=0.017$]. Buna göre, **5 yıldan fazla süredir evli olan erkeklerin evlilik uyumu düzeylerinin, 5 yıldan fazla süredir evli olan kadınların evlilik uyumu düzeylerine göre anlamlı şekilde daha yüksek olduğu saptanmıştır.**

5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin cinsiyetlerine göre cinsel doyum ölçeğinin puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney U-Testi yapılmıştır ve kadınlar ve erkekler arasında cinsel doyum düzeyleri açısından anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür ($U=825.50$, $p=0.213$; $p>0.05$).

Bu araştırmanın genel amacı çerçevesinde beşinci olarak “Yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin yaşları ile bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 2.7: Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin Yaşları İle Bireylerin Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinden Alınan Puanları Açısından İlişkinin Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması

	Grup	N	S.O	S.T	U	Zp
Evlilik uyum ölçeği	30 yaş altı	74	41.29	1073.50	725.50	-1.886 0.059
	30 yaş ve üzeri	26	53.74	3976.50		
	Toplam	100				
	Grup	N	S.O	S.T	U	Zp
Cinsel doyum ölçeği	30 yaş altı	74	49.97	3697.50	922.50	-0.311 0.756
	30 yaş ve üzeri	26	52.02	1352.50		
	Toplam	100				

Tablo 2.7’de görüldüğü gibi; yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin yaşlarına göre evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinin puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney U-Testi yapılmıştır ve anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür (Sırasıyla; $U=725.50$, $p=0.059$ ve $U=922.50$, $p=0.756$; $p>0.05$).

Bu araştırmanın genel amacı çerçevesinde altıncı olarak “5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin yaşları ile bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinin puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 2.8: 5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Yaşları İle Bireylerin Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinden Aldıkları Puanları Açısından “Mann Whitney U” Testi İle Karşılaştırılması

	Grup	N	S.O	S.T	U	Zp
Evlilik uyum ölçeği	30 yaş altı	10	48.40	4356.00		
	30 yaş ve üzeri	90	69.40	694.00	261.00	-2.175 0.030*
	Toplam	100				
	Grup	N	S.O	S.T	U	Zp
Cinsel doyum ölçeği	30 yaş altı	10	43.40	434.00		
	30 yaş ve üzeri	90	51.29	4616.00	379.00	-0.818 0.414
	Toplam	100				

*p<0.05

Tablo 2.8’de görüldüğü üzere, 5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin yaşlarına göre gruplar arasında evlilik uyumu ölçeğinin puanları arasında istatistiksel bazda kayda değer bir farklılık olup olmadığını saptamak için, Mann Whitney U-Testi yapılmıştır ve istatistiksel bazda kayda değer bir fark bulunmaktadır ($p<0.05$). Evlilik uyumu ölçeği puanları açısından, 30 yaş ve üzeri olan kişilerin lehine kayda değer bir fark vardır [$U=261.00$, $p=0.030$]. **30 yaş ve üzeri olan kişilerin evlilik uyumu düzeyleri, 30 yaş altı olan kişilerin evlilik uyumu düzeylerine oranla daha yüksek olduğu saptanmıştır.**

5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin yaşları ile cinsel doyum ölçeğinin puanları arasında istatistiksel bazda kayda değer bir ilişki olup olmadığını saptamak amacıyla Mann Whitney U-Testi yapılmıştır ve kayda değer bir farklılık olmadığı görülmüştür ($U=379.00$, $p=0.414$; $p>0.05$).

Bu araştırmanın genel hedefi doğrultusunda yedinci olarak “Yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin eşleriyle olan yaş farklarına göre evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldığı puanları arasında kayda değer bir ilişki var mıdır?” sorusuna cevap aranmaktadır.

Tablo 2.9: Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin Eşleriyle Olan Yaş Farkları İle Bireylerin, Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinden Alınan Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Boyut	Boyut	N	r	p
Evlilik uyumu ölçeği puanları	Yaş farkı	100	-0.091	0.366
Boyut	Boyut	N	r	p
Cinsel doyum ölçeği puanları	Yaş farkı	100	-0.133	0.187

Tablo 2.9’de görüldüğü gibi, yaklaşık 5 yıldır evli olan şahısların eşleriyle olan yaş farkları ile evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinin puanları arasında istatistiksel bazda kayda değer bir ilişki olup olmadığını saptamak maksadıyla Sperman Korelasyon-Testi yapılmış ve kayda değer bir ilişki olmadığı görülmüştür (sırasıyla; $r=-0.091$, $p=0.366$ ve $r=-0.133$, $p=0.187$; $p>0.05$).

Bu araştırmanın genel hedefi için sekizinci olarak “5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin eşleriyle olan yaş farklarına göre, evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldığı puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 2.10: 5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Eşleriyle Olan Yaş Farkları İle Bireylerin, Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinden Alınan Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Boyut	Boyut	N	r	p
Evlilik uyumu ölçeği puanları	Yaş farkı	100	0.137	0.175
Boyut	Boyut	N	r	p
Cinsel doyum ölçeği puanları	Yaş farkı	100	0.176	0.079

Tablo 2.10’da görüldüğü gibi; 5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin eşleriyle olan yaş farkları ile evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinin puanları arasında istatistiksel bazda kayda değer bir ilişki olup olmadığını saptamak maksadıyla Sperman Korelasyon-Testi yapılmış ve kayda değer bir ilişki olmadığı görülmüştür (sırasıyla; $r=0.137$, $p=0.175$ ve $r=0.176$, $p=0.079$; $p>0.05$).

Bu araştırmanın genel hedefi için dokuzuncu olarak “Yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin gelir düzeyleri ile bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 2.11: Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin Gelir Düzeylerine Göre Grupların Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması

	Grup	N	S.O	Sd	X ²	p
Evlilik uyumu ölçeği	Düşük	25	58.82	2	2.818	0.244
	Orta	65	48.06			
	Yüksek	10	45.55			
	Toplam	100				
	Grup	N	S.O	Sd	X ²	p
Cinsel doyum ölçeği	Düşük	25	43.72	2	2.422	0.298
	Orta	65	51.75			
	Yüksek	10	59.30			
	Toplam	100				

Tablo 2.11’de görüldüğü gibi; yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanların gelir seviyelerine göre kayda değer bir farklılık bulunup bulunmadığını saptamak amacıyla yapılan KruskalWallis testi sonucunda, gruplar arasında istatistiksel bazda kayda değer farklılık bulunmamıştır (sırasıyla; $x^2 = 2.818$, $p=0.244$ ve $x^2 = 2.422$, $p=0.298$; $p>0.05$).

Bu araştırmanın genel hedefi için onuncu olarak “5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin, gelir düzeyleri ile bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 2.12: 5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Gelir Düzeylerine Göre Grupların, Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması

	Grup	N	S.O	sd	X ²	p
Evlilik uyumu ölçeği	Düşük	17	60.29	2	6.108	0.057
	Orta	58	54.45			
	Yüksek	25	57.88			
	Toplam	100				
	Grup	N	S.O	sd	X ²	p
Cinsel doyum ölçeği	Düşük	17	39.97	2	3.696	0.158
	Orta	58	50.59			
	Yüksek	25	57.46			
	Toplam	100				

Tablo 2.12’de görüldüğü gibi,5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanların gelir seviyelerine göre kayda değer seviyede bir farklılık bulunup bulunmadığını saptamak amacıyla yapılan Kruskal Wallis testi neticesinde gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır (sırasıyla; $x^2 = 6.108$, $p=0.057$ ve $x^2 = 3.696$, $p=0.158$; $p>0.05$).

Bu araştırmanın genel hedefi için on birinci olarak “Yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin, eğitim düzeyleri ile bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 2.13: Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin Eğitim Düzeylerine Göre Grupların Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması

	Grup	N	S.O	sd	X ²	p
Evlilik uyumu ölçeği	Ortaokul mezunu ve altı	30	60.00	2	4.688	0.096
	Lise mezunu	37	45.54			
	Üniversite mezunu ve üzeri	33	47.42			
	Toplam	100				
	Grup	N	S.O	sd	X ²	p
Cinsel doyum ölçeği	Ortaokul mezunu ve altı	30	42.90	2	2.963	0.227
	Lise mezunu	37	53.96			
	Üniversite mezunu ve üzeri	33	53.53			
	Toplam	100				

Tablo 2.13’te görüldüğü gibi; yaklaşık5 yıldır evli olan bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanların eğitim seviyelerine göre kayda değer bir seviyede bir farklılık bulunup bulunmadığını saptamak amacıyla yapılan Kruskal

Wallis testi sonucunda, gruplar arasında istatistiksel olarak kayda değer farklılık bulunmamıştır (sırasıyla; $\chi^2 = 4.688$, $p=0.096$ ve $\chi^2 = 2.963$, $p=0.227$; $p>0.05$).

Bu araştırmanın genel amacı çerçevesinde on ikinci olarak “5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin eğitim düzeyleri ile bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 2.14: 5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Eğitim Düzeylerine Göre Grupların, Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması

	Grup	N	S.O	sd	X ²	p
Evlilik uyumu ölçeği	Ortaokul mezunu ve altı	25	43.42	2	2.391	0.303
	Lise mezunu	30	50.28			
	Üniversite mezunu ve üzeri	45	54.58			
	Toplam	100				
	Grup	N	S.O	sd	X ²	p
Cinsel doyum ölçeği	Ortaokul mezunu ve altı	25	59.38	2	10.238	0.158
	Lise mezunu	30	55.56			
	Üniversite mezunu ve üzeri	45	54.81			
	Toplam	100				

Tablo 2.14’te görüldüğü gibi, 5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanların eğitim seviyelerine göre kayda değer bir seviyede bir farklılık bulunup bulunmadığını saptamak amacıyla , yapılan Kruskal Wallis testi neticesinde gruplar arasında istatistiksel olarak kayda değer farklılık bulunmamıştır (sırasıyla; $\chi^2 = 2.391$, $p=0.303$ ve $\chi^2 = 10.238$, $p=0.158$; $p>0.05$).

Bu araştırmanın genel hedefi için on üçüncü olarak “Yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin, eşlerinin eğitim düzeyleri ile bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 2.15: Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin Eşlerinin Eğitim Düzeylerine Göre Grupların, Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması

	Grup	N	S.O	sd	X ²	p
Evlilik uyumu ölçeği	Ortaokul mezunu ve altı	31	54.52	2	2.639	0.267
	Lise mezunu	33	53.55			
	Üniversite mezunu ve üzeri	36	44.25			
	Toplam	100				
	Grup	N	S.O	sd	X ²	p
Cinsel doyum ölçeği	Ortaokul mezunu ve altı	31	52.34	2	0.680	0.712
	Lise mezunu	33	47.11			
	Üniversite mezunu ve üzeri	36	52.03			
	Toplam	100				

Tablo 2.15’de görüldüğü gibi; yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanların eşlerinin eğitim seviyelerine göre kayda değer bir seviyede bir farklılık bulunup bulunmadığını saptamak amacıyla yapılan Kruskal Wallis testi neticesinde, gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır (sırasıyla; $x^2 = 2.639$, $p=0.267$ ve $x^2 = 0.680$, $p=0.712$; $p>0.05$).

Bu araştırmanın genel hedefi için on dördüncü olarak “5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin, eşlerinin eğitim düzeyleri ile bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 2.16:5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Eşlerinin Eğitim Düzeylerine Göre Grupların Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması

	Grup	N	S.O	sd	X ²	p
Evlilik uyumu ölçeği	Ortaokul mezunu ve altı	16	52.69	2	0.125	0.939
	Lise mezunu	25	49.46			
	Üniversite mezunu ve üzeri	59	50.35			
	Toplam	100				
	Grup	N	S.O	sd	X ²	p
Cinsel doyum ölçeği	Ortaokul mezunu ve altı	16	56.97	2	3.955	0.138
	Lise mezunu	25	40.86			
	Üniversite mezunu ve üzeri	59	52.83			
	Toplam	100				

Tablo 2.16’da görüldüğü gibi, yaklaşık 5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin, evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanların eşlerinin eğitim seviyelerine göre kayda değer bir seviyede bir farklılık bulunup bulunmadığını saptamak amacıyla yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır (sırasıyla; $\chi^2 = 0.125$, $p=0.939$ ve $\chi^2 =3.955$, $p=0.138$; $p>0.05$).

Bu araştırmanın genel hedefi için on beşinci olarak “Yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin, meslekleri ile bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 2.17: Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin Mesleklerine Göre Grupların, Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması

	Grup	N	S.O	sd	X ²	p
Evlilik uyumu ölçeği	İşçi	41	54.72	3	2.137	0.545
	Memur	23	43.76			
	Serbest meslek	15	49.47			
	Ev hanımı	21	50.38			
	Toplam	100				
	Grup	N	S.O	sd	X ²	p
Cinsel doyum ölçeği	İşçi	41	47.05	3	3.014	0.390
	Memur	23	49.20			
	Serbest meslek	15	48.50			
	Ev hanımı	21	60.10			
	Toplam	100				

Tablo 2.17’de görüldüğü gibi, yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanların mesleklerine göre kayda değer bir seviyede bir farklılık bulunup bulunmadığını saptamak amacıyla yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda, gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır (sırasıyla; $\chi^2 = 2.137$, $p=0.545$ ve $\chi^2 =3.014$, $p=0.390$; $p>0.05$).

Bu araştırmanın genel hedefi için on altıncı olarak “5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin, meslekleri ile bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 2.18: 5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Mesleklerine Göre Grupların, Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması

	Grup	N	S.O	sd	X ²	p
Evlilik uyumu ölçeği	İşçi	16	49.78	3	1.688	0.640
	Memur	34	55.54			
	Serbest meslek	22	48.16			
	Ev hanımı	28	46.63			
	Toplam	100				
	Grup	N	S.O	sd	X ²	p
Cinsel doyum ölçeği	İşçi	16	54.41	3	1.525	0.677
	Memur	34	45.60			
	Serbest meslek	22	52.39			
	Ev hanımı	28	52.73			
	Toplam	100				

Tablo 2.18’de görüldüğü gibi, 5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanların mesleklerine göre kayda değer bir seviyede bir farklılık bulunup bulunmadığını saptamak amacıyla yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda, gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır (sırasıyla; $\chi^2 = 1.688$, $p=0.640$ ve $\chi^2 = 1.525$, $p=0.677$; $p>0.05$).

Bu araştırmanın genel hedefi için on yedinci olarak “Yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin, eşlerinin meslekleri ile bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 2.19: Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin, Eşlerinin Mesleklerine Göre Grupların Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması

	Grup	N	S.O	sd	X ²	p
Evlilik uyumu ölçeği	İşçi	27	51.59	3	0.159	0.984
	Memur	33	50.56			
	Serbest meslek	7	46.71			
	Ev hanımı	33	50.35			
	Toplam	100				
	Grup	N	S.O	sd	X ²	p
Cinsel doyum ölçeği	İşçi	27	57.46	3	2.330	0.507
	Memur	33	47.77			
	Serbest meslek	7	43.79			
	Ev hanımı	33	48.95			
	Toplam	100				

Tablo 2.19’da görüldüğü gibi, yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanların eşlerinin mesleklerine göre anlamlı düzeyde bir farklılık bulunup bulunmadığını tespit etmek için yapılan Kruskal Wallis testi neticesinde gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır (sırasıyla; $\chi^2 = 0.159$, $p=0.984$ ve $\chi^2 = 2.330$, $p=0.507$; $p>0.05$).

Bu araştırmanın genel amacı çerçevesinde on sekizinci olarak “5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin, eşlerinin meslekleri ile bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 2.20: 5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Eşlerinin Mesleklerine Göre Grupların, Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması

	Grup	N	S.O	Sd	X ²	p
Evlilik uyumu ölçeği	İşçi	23	51.30	3	11.260	0.167
	Memur	42	44.27			
	Serbest meslek	18	46.65			
	Ev hanımı	17	52.44			
	Toplam	100				
	Grup	N	S.O	Sd	X ²	p
Cinsel doyum ölçeği	İşçi	23	52.07	3	0.821	0.844
	Memur	42	52.02			
	Serbest meslek	18	45.06			
	Ev hanımı	17	50.38			
	Toplam	100				

Tablo 2.20’de görüldüğü gibi, 5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanların eşlerinin mesleklerine kayda değer bir seviyede bir farklılık bulunup bulunmadığını saptamak amacıyla yapılan KruskalWallis testi sonucunda, gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır (sırasıyla; $\chi^2 = 11.260$, $p=0.167$ ve $\chi^2 = 0.821$, $p=0.844$; $p>0.05$).

Bu araştırmanın genel hedefi için on dokuzuncu olarak “Yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin çocuk durumları ile bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 2.21: Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin Çocuk Durumlarına Göre Grupların, Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması

	Grup	N	S.O	sd	X ²	p
Evlilik uyumu ölçeği	Çocuğu yok	55	50.98	2	5.116	0.077
	1 çocuğu var	29	57.14			
	2 çocuğu var	16	36.81			
	Toplam	100				
	Grup	N	S.O	sd	X ²	p
Cinsel doyum ölçeği	Çocuğu yok	55	49.60	2	0.234	0.890
	1 çocuğu var	29	52.69			
	2 çocuğu var	16	49.63			
	Toplam	100				

Tablo 2.21’de görüldüğü gibi; yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanların çocuk durumlarına göre kayda değer bir seviyede bir farklılık bulunup bulunmadığını saptamak maksadıyla yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda, gruplar arasında istatistiksel olarak kayda değer bir farklılık bulunmamıştır (sırasıyla; $x^2 = 5.116$, $p=0.077$ ve $x^2 = 0.234$, $p=0.890$; $p>0.05$).

Bu araştırmanın genel hedefi için yirminci olarak “5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin çocuk durumları ile bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 2.22:5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Çocuk Durumlarına Göre Grupların Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması

	Grup	N	S.O	sd	X ²	p
Evlilik uyumu ölçeği	Çocuğu yok	10	56.05	3	3.148	0.369
	1 çocuğu var	24	53.19			
	2 çocuğu var	40	53.05			
	3 çocuğu var ve üzeri	26	41.96			
	Toplam	100				
	Grup	N	S.O	sd	X ²	p
Cinsel doyum ölçeği	Çocuğu yok	10	66.65	3	4.224	0.238
	1 çocuğu var	24	45.85			
	2 çocuğu var	40	51.66			
	3 çocuğu var ve üzeri	26	46.79			
	Toplam	100				

Tablo 2.22’de görüldüğü gibi, 5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanların çocuk durumlarına göre kayda değer bir seviyede bir farklılık bulunup bulunmadığını saptamak maksadıyla yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır (sırasıyla; $\chi^2 = 3.148$, $p=0.369$ ve $\chi^2 =4.224$, $p=0.238$; $p>0.05$).

Bu araştırmanın genel hedefi için yirmi birinci olarak “Yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin evliliklerinden ne derecede memnun oldukları ile bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 2.23: Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin, Evliliklerinden Ne Derecede Memnun Olduklarına Göre Grupların Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması

	Grup	N	S.O	sd	X ²	p
Evlilik uyumu ölçeği	Memnun	33	53.30	2	0.700	0.705
	Kısmen memnun	47	50.24			
	Memnun değil	20	46.48			
	Toplam	100				
	Grup	N	S.O	sd	X ²	p
Cinsel doyum ölçeği	Memnun	33	47.76	2	0.798	0.671
	Kısmen memnun	47	53.22			
	Memnun değil	20	46.63			
	Toplam	100				

Tablo 2.23’de görüldüğü gibi, yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanların, evliliklerinden ne derecede memnun olduklarına göre kayda değer bir seviyede bir farklılık bulunup bulunmadığını saptamak maksadıyla yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda, gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır (sırasıyla; $\chi^2 = 0.700$, $p=0.705$ ve $\chi^2 =0.798$, $p=0.671$; $p>0.05$).

Bu araştırmanın genel hedefi için yirmi ikinci olarak “5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin evliliklerinden ne derecede memnun oldukları ile bireylerin, evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 2.24: 5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Evliliklerinden Ne Derecede Memnun Olduklarına Göre Grupların Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması

	Grup	N	S.O	sd	X ²	p
Evlilik uyumu ölçeği	Memnun	37	61.14	2	14.331	0.001**
	Kısmen memnun	40	51.25			
	Memnun değil	23	32.09			
	Toplam	100				
Anlamli farklılık yaratan gruplar		1>3 (U=184.50, P=0.001);		2>3 (U=277.50, P=0.009)		
	Grup	N	S.O	sd	X ²	p
Cinsel doyum ölçeği	Memnun	37	59.39	2	13.961	0.001**
	Kısmen memnun	40	53.30			
	Memnun değil	23	31.33			
	Toplam	100				
Anlamli farklılık yaratan gruplar		1>3 (U=182.00, P=0.001);		2>3 (U=262.50, P=0.005)		

**p<0.01

Tablo 2.24’de görüldüğü gibi, 5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin evlilik uyumu ölçeğinden aldıkları puanların evliliklerinden ne derecede memnun olduklarına göre kayda değer bir seviyede bir farklılık bulunup bulunmadığını saptamak amacıyla yapılan Kruskal Wallis testi neticesinde gruplar arasında kayda değer bir farklılık bulunmuştur ($\chi^2 = 14.331$, $p=0.001$; $p<0.01$). 5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin evlilik uyumu ölçeğinden aldıkları puanların evliliklerinden ne derecede memnun olduklarına göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını tespit etmek için yapılan Mann Whitney-U testi neticesinde evliliklerinden memnun olan bireyler ile evliliklerinden memnun olmayan bireylerin ortalamaları arasındaki farklılığın, evliliklerinden memnun olan bireylerin lehine anlamlı olduğu ($U=184.00$, $p=0.001$; $p<0.01$) olduğu ve evliliklerinden kısmen memnun olan bireyler ile evliliklerinden memnun olmayan bireylerin ortalamaları arasındaki farklılığın evliliklerinden kısmen memnun olan bireylerin lehine anlamlı olduğu ($U=277.50$, $p=0.009$; $p<0.01$) tespit edilmiştir. Buna göre, evlilikten memnun olma düzeyi arttıkça evlilik uyumu da artmaktadır.

5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin cinsel doyum ölçeğinden aldıkları puanların evliliklerinden ne derecede memnun olduklarına göre anlamlı düzeyde bir farklılık bulunup bulunmadığını tespit etmek için yapılan Kruskal Wallis testi neticesinde, gruplar arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($\chi^2 = 13.961$, $p=0.001$;

$p<0.01$). 5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin cinsel doyum ölçeğinden aldıkları puanların evliliklerinden ne derecede memnun olduklarına göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını tespit etmek için yapılan Mann Whitney-U testi neticesinde evliliklerinden memnun olan bireyler ile evliliklerinden memnun olmayan bireylerin ortalamaları arasındaki farklılığın, evliliklerinden memnun olan bireylerin lehine manalı olduğu ($U=182.00$, $p=0.001$; $p<0.01$) ve evliliklerinden kısmen memnun olan bireyler ile evliliklerinden memnun olmayan bireylerin ortalamaları arasındaki farklılığın evliliklerinden kısmen memnun olan bireylerin lehine manalı olduğu ($U=262.50$, $p=0.005$; $p<0.01$) tespit edilmiştir. Buna göre, evlilikten memnun olma düzeyi arttıkça cinsel doyum da artmaktadır.

Bu araştırmanın genel hedefi için yirmi üçüncü olarak “Yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin cinsellikten ne derecede memnun oldukları ile bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 2.25: Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin Cinsellikten Ne Derecede Memnun Olduklarına Göre Grupların Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması

	Grup	N	S.O	sd	X ²	P
Evlilik uyumu ölçeği	Memnun	32	51.98			
	Kısmen memnun	43	51.95			
	Memnun değil	25	46.10	2	0.770	0.680
	Toplam	100				
	Grup	N	S.O	sd	X ²	P
Cinsel doyum ölçeği	Memnun	32	47.98			
	Kısmen memnun	43	51.01			
	Memnun değil	25	52.84	2	0.419	0.811
	Toplam	100				

Tablo 2.25’de görüldüğü gibi, yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanların cinsellikten ne derecede memnun olduklarına göre kayda değer bir seviyede bir farklılık bulunup bulunmadığını saptamak amacıyla yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda, gruplar arasında istatistiksel manada kayda değer farklılık bulunmamıştır (sırasıyla; $x^2 = 0.770$, $p=0.680$ ve $x^2 = 0.419$, $p=0.811$; $p>0.05$).

Bu araştırmanın genel hedefi için yirmi dördüncü olarak “5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin cinsellikten ne derecede memnun oldukları ile bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 2.26: 5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Cinsellikten Ne Derecede Memnun Olduklarına Göre Grupların Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması

	Grup	N	S.O	Sd	X ²	P
Evlilik uyumu ölçeği	Memnun	29	50.55			
	Kısmen memnun	57	49.96			
	Memnun değil	14	52.61	2	0.094	0.954
	Toplam	100				
	Grup	N	S.O	Sd	X ²	P
Cinsel doyum ölçeği	Memnun	29	52.60			
	Kısmen memnun	57	49.22			
	Memnun değil	14	51.36	2	0.277	0.871
	Toplam	100				

Tablo 2.26’da görüldüğü gibi, 5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanların cinsellikten ne derecede memnun olduklarına göre kayda değer bir seviyede bir farklılık bulunup bulunmadığını saptamak maksadıyla yapılan Kruskal Wallis testi neticesinde gruplar arasında istatistiksel olarak kayda değer bir farklılık bulunmamıştır (sırasıyla; $x^2 = 0.094$, $p=0.954$ ve $x^2 =0.277$, $p=0.871$; $p>0.05$).

Bu araştırmanın genel hedefi için yirmi beşinci olarak “Yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin eşleriyle sorunlarını ne derece paylaştıkları ile bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 2.27: Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin Eşleriyle Sorunlarını Ne Derece Paylaştıklarına Göre Grupların Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması

	Grup	N	S.O	Sd	X ²	P
Evlilik uyumu ölçeği	Paylaşırlar	20	45.75	2	0.709	0.701
	Bazen paylaşırlar	50	51.21			
	Paylaşmazlar	30	52.48			
	Toplam	100				
	Grup	N	S.O	Sd	X ²	P
Cinsel doyum ölçeği	Paylaşırlar	20	45.05	2	6.008	0.051
	Bazen paylaşırlar	50	57.53			
	Paylaşmazlar	30	42.42			
	Toplam	100				

Tablo 2.27’de görüldüğü gibi, yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanların eşleriyle sorunlarını ne derece paylaştıklarına göre kayda değer bir seviyede bir farklılık bulunup bulunmadığını saptamak maksadıyla yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda gruplar arasında istatistiksel olarak kayda değer farklılık bulunmamıştır (sırasıyla; $\chi^2 = 0.709$, $p=0.701$ ve $\chi^2 = 6.008$, $p=0.051$; $p>0.05$).

Bu araştırmanın genel hedefi için yirmi altıncı olarak “5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin eşleriyle sorunlarını ne derece paylaştıkları ile bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 2.28: 5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Eşleriyle Sorunlarını Ne Derece Paylaştıklarına Göre Grupların Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması

	Grup	N	S.O	Sd	X ²	p
Evlilik uyumu ölçeği	Paylaşırlar	30	52.75	2	9.436	0.127
	Bazen paylaşırlar	48	49.21			
	Paylaşmazlar	22	52.24			
	Toplam	100				
	Grup	N	S.O	Sd	X ²	p
Cinsel doyum ölçeği	Paylaşırlar	30	58.87	2	3.811	0.149
	Bazen paylaşırlar	48	45.79			
	Paylaşmazlar	22	49.36			
	Toplam	100				

Tablo 2.28’de görüldüğü gibi, 5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanların eşleriyle sorunlarını ne derece paylaştıklarına göre kayda değer bir seviyede bir farklılık bulunup bulunmadığını saptamak amacıyla yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır (sırasıyla; $\chi^2 = 9.436$, $p=0.127$ ve $\chi^2 = 3.811$, $p=0.149$; $p>0.05$).

Bu araştırmanın genel hedefi için yirmi yedinci olarak “Yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin cinsellikten ne derecede doyum aldıkları ile bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 2.29: Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin Cinsellikten Ne Derecede Doyum aldıklarına Göre Grupların Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması

	Grup	N	S.O	Sd	X ²	p
Evlilik uyumu ölçeği	Her zaman	14	54.21	3	0.793	0.851
	Çoğunlukla	36	48.47			
	Bazen	40	52.18			
	Hayır	10	45.90			
	Toplam	100				
	Grup	N	S.O	Sd	X ²	p
Cinsel doyum ölçeği	Her zaman	14	50.39	3	1.820	0.611
	Çoğunlukla	36	55.25			
	Bazen	40	46.29			
	Hayır	10	50.40			
	Toplam	100				

Tablo 2.29’da görüldüğü gibi; yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanların cinsellikten ne derecede doyum aldıklarına göre kayda değer bir seviyede bir farklılık bulunup bulunmadığını saptamak amacıyla yapılan Kruskal Wallis testi neticesinde, gruplar arasında istatistiksel bazda kayda değer farklılık bulunmamıştır (sırasıyla; $\chi^2 = 0.793$, $p=0.851$ ve $\chi^2 = 1.820$, $p=0.611$; $p>0.05$).

Bu araştırmanın genel hedefi için yirmi sekizinci olarak “5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin cinsellikten ne derecede doyum aldıkları ile bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 2.30: 5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Cinsellikten Ne Derecede Doyum aldıklarına Göre Grupların Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Ölçeklerinin Puanları Açısından “Kruskal Wallis H” Testi İle Karşılaştırılması

	Grup	N	S.O	sd	X ²	p
Evlilik uyumu ölçeği	Her zaman	30	58.83	3	8.555	0.056
	Çoğunlukla	28	56.39			
	Bazen	29	50.29			
	Hayır	13	51.35			
	Toplam	100				
	Grup	N	S.O	sd	X ²	p
Cinsel doyum ölçeği	Her zaman	30	48.42	3	0.933	0.817
	Çoğunlukla	28	54.96			
	Bazen	29	48.97			
	Hayır	13	49.12			
	Toplam	100				

Tablo 2.30’da görüldüğü gibi, 5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin evlilik uyumu ve cinsel doyum ölçeklerinden aldıkları puanların cinsellikten ne derecede doyum aldıklarına göre anlamlı düzeyde bir farklılık bulunup bulunmadığını tespit etmek için yapılan Kruskal Wallis testi neticesinde gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır (sırasıyla; $x^2 = 8.555$, $p=0.056$ ve $x^2 =0.933$, $p=0.817$; $p>0.05$).

Bu araştırmanın genel hedefi için yirmi dokuzuncu olarak “Yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin evlilik uyumu ölçeğinden edindikleri puanlar ile cinsel doyum ölçeğinden edindikleri puanlar arasında kayda değer bir ilişki var mıdır?” sorusuna cevap aranmaktadır.

Tablo 2.31: Yaklaşık 5 Yıldır Evli Olan Bireylerin Evlilik Uyumu Ölçeğinden Aldıkları Puanlar ile Bireylerin Cinsel Doyum Ölçeğinden Aldıkları Puanlar Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Boyut	Boyut	N	r	P
Evlilik uyumu ölçeği puanları	Cinsel doyum ölçeği puanları	100	0.081	0.027*

* $p<0.05$

Tablo 2.31’de görüldüğü gibi; yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin evlilik uyumu ölçeğinden aldıkları puanlar ile şahısların cinsel doyum ölçeğinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel manada pozitif yönde kayda değer bir ilişki bulunmuştur ($p<0.05$). **Bireylerin evlilik uyumu düzeyleri arttıkça, cinsel doyum düzeylerinin de artmakta olduğu görülmüştür ($r=0.081$, $p=0.027$; $p<0.05$).**

Bu araştırmanın genel hedefi içim otuzuncu olarak “5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin evlilik uyumu ölçeğinden aldıkları puanlar ile cinsel doyum ölçeğinden aldıkları puanlar arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” sorusuna yanıt aranmaktadır.

Tablo 2.32: 5 Yıldan Fazla Süredir Evli Olan Bireylerin Evlilik Uyumu Ölçeğinden Aldıkları Puanlar ile Bireylerin Cinsel Doyum Ölçeğinden Aldıkları Puanlar Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Boyut	Boyut	N	r	p
Evlilik uyumu ölçeği puanları	Cinsel doyum ölçeği puanları	100	0.395	0.001**

** $p<0.01$

Tablo 2.32’de görüldüğü gibi; 5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin evlilik uyumu ölçeğinden aldıkları puanları ile katılımcıların cinsel doyum ölçeğinden aldığı puanlar arasında istatistiksel bazda pozitif yönde kayda değer bir ilişki bulunmuştur ($p<0.05$). **Bireylerin evlilik uyumu düzeyleri arttığı zaman cinsel doyum düzeylerinin de artmakta olduğu görülmüştür ($r=0.395$, $p=0.001$; $p<0.01$).**

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TARTIŞMA

Bu bölümde araştırmada elde edilen belli başlı bulgular daha önce yayınlanmış araştırmaların sonuçları ışığında tartışılacaktır.

4.1. Demografik Özelliklerin Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyuma Etkisi

Araştırmamıza katılan 5 yıldan az evli bireyler ile 5 yıldan fazla evli olan bireylerin demografik özellikleri ile evlilik uyumu arasında anlamlı bir ilişki olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Araştırmaya katılan bireylerin cinsiyet, eşleri ile aralarında ki yaş farkları, gelir düzeyleri, eğitim düzeyleri, eşlerinin eğitim düzeyleri, meslekleri, eşlerinin meslekleri ve çocuk durumları ile evlilik uyum düzeyleri aralarında bir ilişki bulunmamıştır. Demografik özellikleri ile evlilik uyumu arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşan araştırmalar mevcuttur Fışıloğlu tarafından 70 evli lisansüstü öğrencisinin evlilik uyumu düzeylerini belirlemek amacıyla yapılan ve Psikoloji Dergisinde yayınlanan çalışmada evlilik uyumu ile çocuk durumu arasında anlamlı bir ilişki olmadığı bulgusuna erişilmiştir (Fışıloğlu, 1992). Benzer bir biçimde, Çağ ve Yıldırım tarafından 811 evli bireyin katılımı ile evlilik doyumunu yordayan ilişkisel ve kişisel değişkenleri incelemek amacıyla yapılan ve Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi'nde yayınlanan çalışmada cinsiyet ile evlilik uyumu arasında anlamlı bir bağ olmadığı bulgusuna erişilmiştir (Çağ ve Yıldırım, 2013). Tutarel-Kışlak ve Çabukça tarafından 150 evli bireyin katılımı ile empati ve demografik değişkenlerin evlilik uyumu ile ilişkisini belirlemek amacıyla yapılan ve Aile ve Toplum Dergisi'nde yayınlanan çalışmada eşlerin evlilik uyumlarının yaş, cinsiyet, ev işlerini üstlenme, evlilik yılı, çocuk sayısı, iş ve eğitim düzeyleri gibi demografik değişkenler ile evlilik uyumunu yordayıp, yordamadığını ortaya koymak amaçlanmış ve araştırma sonucunda bu demografik özelliklerin evlilik uyumunu yordamadığı belirlenmiştir (Tutarel-Kışlak ve Çabukça, 2002).

Araştırmamıza katılan 5 yıldan az evli bireyler ile 5 yıldan fazla evli olan bireylerin demografik özellikleri ile cinsel doyum arasında anlamlı bir ilişki olmadığı

bulgusuna ulaşılmıştır. Cinsel doyum ile demografik özellikler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna olan araştırmalar mevcuttur. Lawrance ve Byers tarafından 244 bireyin katılımı ile uzun dönem heteroseksüel ilişkilerde cinsel tatmin üzerine yapılan ve Personal Relationships dergisinde yayınlanan çalışmada cinsel doyum ve yaş değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmıştır(Lawrance ve Byers, 1995). Cinsel doyum ve demografik ilişkileri inceleyen bir başka çalışmada,McClelland tarafından 386 bireyin katılımı ile kişinin cinsel doyum açısından öz değerlendirme yapması amacıyla yapılan ve Sexuality Research and Social Policy isimli dergide yayınlanan çalışmadır. Çalışmanın neticesinde cinsel doyum ile yaş arasında anlamlı bir ilişki olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır(McClelland, 2011). Eğitim durumu ve cinsel doyumun incelendiği, Basat tarafından 200 evli bireyin katılımı ile geręekleştirilen bir diğer çalışmada dacinsel doyumun evlilik doyumunu, kontrol odağı ve kendilik değeri üzerinden ki etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır. Bu çalışmanın neticesinde eğitim durumu ile cinsel doyum arasında bir ilişki olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır(Basat, 2004). Bu araştırma sonuçları ile araştırma sonuçlarımız paralellik göstermektedir.

4.2. Evlilik Süresinin Evlilik Uyumuna Katkısı

Araştırma sonucunda 5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin evlilik uyumu düzeylerinin, yaklaşık 5 yıldır evli olan bireylerin evlilik uyumu düzeylerine oranla daha yüksek olduğu saptanmıştır. Böylelikle bireylerin evlilik süreleri arttıkça evlilik uyumu düzeyleri de artmaktadır.

Literatürde evlilik süresi ile evlilik uyumu arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmalar birbirinden farklı sonuçlar göstermektedir. Şener ve Terzioğlu tarafından 2002 yılında yapılan bir çalışmada 21 sene ve daha uzun süre evli olan gruba kadar evlilik süresi arttıkça evlilik uyumunun azaldığı, 21 sene ve daha uzun süre evli olanlarda ise evlilik uyumunun tekrar arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Algaç ve Çatay 2007 yılında evlilik süresinin ilişki yürütme tutumlarına ve evlilik memnuniyetine etkisi üzerine, IV. Ulusal Aile ve Evlilik Terapileri Kongresi'nde sundukları bir çalışmada evliliğin ilk yıllarında evlilik uyumunun çok yüksek olduğunu, yıllar ilerledikçe azalmaya başladığını, uzun süreli evliliklerde ise yeniden yükseldiğini belirtmişlerdir. Diğer taraftan Tutarel-Kışlak ve Çabukça tarafından 150 evli bireyin katılımı ile empati ve demografik

değişkenlerin evlilik uyumu ile ilişkisini belirlemek amacıyla bir çalışma yapmışlar. Bu çalışma Aile ve Toplum Dergisi'nde yayınlanmıştır ve çalışmada evlilik süresinin evlilik uyumunu etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır (Tutarel-Kışlak ve Çabukça, 2002). Benzer şekilde Fışiloğlu tarafından 24 erkek ve 46 kadından oluşan toplam 70 evli lisansüstü öğrencisinin evlilik uyumu düzeylerini belirlemek amacıyla bir çalışma yapılmıştır. Bu çalışmanın neticesinde evlilik uyumunun evlilik süresine göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Fışiloğlu, 1992).

Araştırma sonucunda 5 yıldan fazla süredir evli olan erkeklerin evlilik uyumu düzeylerinin 5 yıldan fazla süredir evli olan kadınların evlilik uyumu düzeylerine oranla daha yüksek olduğu saptanmıştır. Şener ve Terzioğlu tarafından ailede eşler arasında uyuma etki eden faktörlerin araştırılması amacıyla bir çalışma yapılmıştır. Yapılan bu çalışmada cinsiyete göre evlilik uyumu açısından fark olduğu ve erkeklerin evlilik uyumu düzeylerinin kadınlardan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Şener ve Terzioğlu, 2002). Acitelli ve Antonucci tarafından yaş ortalaması 75 olan 69 evli çiftin katılımı ile yaşlı çiftlerde evlilik desteği ve memnuniyetlerinin cinsiyet farklılıkları açısından incelemek amacıyla bir çalışma yapılmıştır. Journal of Personality and Social Psychology adlı dergide yayınlanan bu araştırmada erkeklerin kadınlara göre evliliklerinden daha fazla doyum sağladıklarını göstermektedir (Acitelli ve Antonucci, 1994).

4.3. Yaş Faktörünün Evlilik Uyumuna Katkısı

Araştırmanın sonucunda 5 yıldan az süredir evli olan bireylerin yaş ile evlilik uyumu arasında anlamlı bir ilişki çıkmazken, 5 yıldan fazla süredir evli ve 30 yaş ve üzeri olan bireylerin evlilik uyumu düzeylerinin 30 yaş altı olan bireylerin evlilik uyumları düzeylerinden daha yüksek olduğu görülmüştür. Heaton ve Albrecht evliliklerin mutsuz olmasının nedenleri üzerine yaptıkları ve Journal of Marriage and the Family isimli dergide yayınlanan çalışmaya göre eşlerin yaşları ilerledikçe evlilik uyumları da artış göstermektedir (Heaton ve Albrecht, 1991). Yalçın tarafından evlilik uyumu ile sosyo-demografik özellikler arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla 103 bireyin katılımı ile yapılan ve Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi'nde yayınlanan bir çalışma yapılmıştır. Çalışmada 41 ve üzeri yaş grubundaki kadınların evlilik uyumlarının, 21-30 yaşlarındaki kadınların evlilik uyumlarından daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yazar bu durumun 41 ve üzeri yaşlardaki kadınların eşleri ile uyumlarının yüksek olmasından veya evlilikten beklentilerinin azalmasından kaynaklanabileceğini belirtmiştir. Yazar aynı zamanda 41 ve üzeri yaşların toplumda genellikle yetişkin evlat sahibi olunan bir dönem olduğunu belirtmiş ve bunun da evlilik uyumlarının yüksek çıkmasına katkıda bulunmuş olabileceğini belirtmiştir (Yalçın, 2014). Diğer taraftan bu bulguyu desteklemeyen araştırmalar da mevcuttur. Tutarel-Kışlak ve Çabukça tarafından 150 evli bireyin katılımı ile empati ve demografik değişkenlerin evlilik uyumu ile ilişkisini belirlemek amacıyla yapılan ve Aile ve Toplum Dergisi'nde yayınlanan bir çalışma yapılmıştır. Çalışmada neticesinde demografik özellikleriyle evlilik uyumu düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna varıldığı bildirilmiştir (Tutarel-Kışlak ve Çabukça, 2002). Fışiloğlu tarafından yaş ortalaması 34.6 ve ortalama evlilik süresi 8.6 sene olan 70 evli lisansüstü öğrencisinin evlilik uyumu düzeylerini belirlemek amacıyla yapılan ve Psikoloji Dergisinde yayınlanan çalışmada evlilik uyumunun demografik özelliklere göre anlamlı yönde farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Fışiloğlu, 1992).

4.4.Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Arasındaki İlişki

Araştırmanın sonucunda yaklaşık 5 yıldır ve 5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin evlilik uyumu düzeyleri arttıkça cinsel doyum düzeylerinin de artmakta olduğu görülmüştür. Çağ ve Yıldırım tarafından 811 evli bireyin katılımı ile evlilik doyumunu yordayan ilişkisel ve kişisel değişkenleri incelemek amacıyla bir çalışma yapılmıştır. Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi'nde yayınlanan çalışmada evlilik uyumu ve cinsel doyum arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Çağ ve Yıldırım, 2013). Bir başka çalışmada ise Gülsün ve arkadaşlarının evlilik ve cinselliği psikiyatrik açıdan incelemişlerdir. Benzer biçimde evlilik uyumu ile cinsel doyum arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Gülsün ve ark., 2009). Huston ve Vangelisti çekicilik, cinsel ilgi, negativizm ve evlilikte mutluluk faktörleri arasındaki ilişkiler üzerine yaptıkları çalışmada eşlerin cinsel ilişkilerindeki memnuniyetin, evlilik uyumunu önemli ölçüde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Aynı araştırmada evliliklerinden memnun olmayan kadınların cinsel doyuma ulaşamadıkları sonucu da çıkmıştır (Huston ve Vangelesti, 1991). Bu araştırmalar ile araştırmanın sonucu paralellik göstermektedir.

4.5. Evlilik Memnuniyetinin Evlilik Uyumuna Katkısı

Araştırmamız sonucunda evliliklerinden memnun olan 5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin evlilik uyum düzeylerinin evliliklerinden memnun olmayan 5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin evlilik uyum düzeylerinden daha yüksek olduğu görülmüştür. Evliliklerinden kısmen memnun olan 5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin evlilik uyum düzeylerinin evliliklerinden memnun olmayan 5 yıldan fazla süredir evli olan bireylerin evlilik uyum düzeylerinden daha yüksek olduğu görülmüştür. Evlilikten memnun olma durumu ile evlilik uyumu arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir.

Araştırmada yapılan analizler sonucu elde edilen bulgulara göre evlilik memnuniyeti evlilik uyumu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki vardır. Bir başka ifadeyle, evli bireylerin ilişkilerindeki mutluluk düzeyi arttıkça evliliklerinde uyum düzeyleri de artmaktadır. Ülkemizde bu konu ile ilgili yapılan çalışmalarda da araştırmamız sonucunu destekleyen bulgulara erişilmiştir. Erbekve arkadaşları tarafından evlilik uyumu üzerine yapılan çalışmada evliliklerinden memnun olan, mutlu olan bireylerin evlilik uyumu düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Erbek ve ark., 2005). Benzer bir biçimde Yalçın tarafından evlilik uyumu ile sosyo-demografik özellikler arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla 103 bireyin katılımı ile yapılan ve Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi'nde yayınlanan çalışmada evliliklerinden memnun olan bireylerin evlilik uyumlarının yüksek olduğu bulgusuna erişilmiştir (Yalçın, 2014).

KAYNAKÇA

- Acitelli, L.K. andAntonucci, T.C. (1994). Gender Differences In The Link Between Marital Support And Satisfaction In Older Couples. *Journal Of Personality And Social Psychology*, 67(4), 688-698.
- Algaç, G. ve Çatay, Z. (Mart, 2007). Evlilik Süresinin İlişki Yürütme Tutumlarına ve Evlilik Memnuniyetine Etkisi. IV. Ulusal Aile ve Evlilik Terapileri Kongresi, Sözel Bildiri, İstanbul.
- Atkinson ve ark. (2008). Psikolojiye Giriş Çeviri Kitabı, Arkadaş Yayınevi
- Ayatollahi, M (2014). Cinsel Doyumu Yordayan Demografik Ve Psikolojik Değişkenlerin İncelenmesi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Bacanlı, H (1999). Eş tercihleri. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(15),7-16.
- Bahar, H.İ (2009). Sosyoloji Kitabı. Uşak Yayınları 3. Baskı.
- Basat, Ç. (2004). An Exploration Of MaritalSatisfaction, Locus Of Control, And Self-Esteem As Predictors Of SexualSatisfaction.DoctoralDissertation, Middle East Technical University, Ankara.
- Başay, A.C. (2015). Üniversite Öğrencilerinin Benlik Yapısı ve Eş Seçme Kriterleri. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya.
- Bayer,A. (2015).Değişen Toplumsal Yapıda Aile. Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 1 (8), 101-129.
- Bayraktutan, F. (2005). Aile İçi İlişkiler Açısından İnternet Kullanımı. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Bildirici, A (2015). Evlilik Süresinin Cinsel Yaşama Ve Evlilik Uyumuna Etkisi Ve Sonuçların Demografik Özelliklere Göre Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Bozdemir, N. ve Özcan, S. (2011). Cinselliğe ve Cinsel Sağlığa Genel Bakış. Turkish Journal Of Family Medicine And Primary Care (TJFMPC), Vol. 5, No. 4, s. 37-46.
- Bulut, I. (1993) Ruh Sağlığının Aile İşlevlerine Etkisi. Başbakanlık Kadın Ve Sosyal Hizmetler Müsteşarlığı Yayınları, Ankara.
- Ceylan, F G. (1994). Üniversite Öğrencilerinin Eş Seçimindeki Tercih ve Beklentileri. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Sivas.
- Çağ, P. ve Yıldırım, İ. (2013). Evlilik Doyumunu Yordayan İlişkisel ve Kişisel Değişkenler. Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 4(39):13-23.
- Çakıcı, S (2006) Alt Ve Üst Sosyoekonomik Düzeydeki Ailelerin Aile İşlevlerinin, Anne-Çocuk İlişkilerinin Ve Aile İşlevlerinin Anne – Çocuk İlişkilerine Etkisinin İncelenmesi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Doğan S. (2011). Cinsel İşlev Bozuklukları, Depresyon ve Antidepresanlar. Journal of Mood Disorder, 1; 81-6.
- Doğan, M; Ceyhan E (2008). Genel Lise Öğrencilerinin Aile İşlevlerinin ve Denetim Odaklarının İncelenmesi. Aile ve Toplum Eğitim Kültür ve Araştırma Dergisi, 4(15), 67.
- Ekşi, B (2005). Evliliğe Hazırlık Aşamasındaki Karı-Koca Adaylarının Evlilik ve Anne-Baba Olma Üzerine Düşünceleri. Aile ve Toplum Eğitim Kültür ve Araştırma Dergisi, 2(8).
- Epstein, N.B., L.M. Baldwin ve D.S. Bishop (1983). “The McMaster Family Assessment Device”. Journal Of Marital And Family Therapy. 9, 2: 171-180.
- Erbek, E., Beştepe, E., Akar, H., Eradaamlar, N., Alpan, RL. (2005). Evlilik Uyumu. Düşünen Adam: Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi, 18(1).
- Eşel, E (2006) .İnsan Cinselliğinin Biyolojik ve Evrimsel Temelleri. Klinik Psikofarmakoloji Bülteni, 16:274-288.

- Güngör, C., İlhan, T. (2008). Evlilik uyumu ve mizah tarzları arasındaki ilişkiler. Aile ve Toplum Dergisi, 4(13), 97-106.
- Fışiloğlu, H. (1992). Lisansüstü Öğrencilerinin Evlilik Uyumu. Psikoloji Dergisi, 7(28), 16- 24.
- Foucault, M (2003). Cinselliğin Tarihi. Ayrıntı Yayınları.
- Gülsün, M; Ak, M ve Bozkurt, A (2009). Psikiyatrik Açıdan Evlilik ve Cinsellik. Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, 1, 71.
- Hallaç, S. ve Öz, F. (2014). Aile Kavramına Kuramsal Bir Bakış. Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry, 6(2):142- 153.
- Hatun, O (2012). Anne Babası Boşanmış İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Algıladıkları Aile İşlevlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, İstanbul İli Fatih İlçesi Örneği. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Heaton, T., Albrecht, S. (1991). Stable Unhappy Marriages. Journal of Marriage and the Family, 53:747-758.
- Huston ve Vangelesti, (1991). Socioemotional Behavior and Satisfaction in Marital Relationships: A Longitudinal Study. Journal of Personality and Social Psychology, s:721-733.
- İncesu C. (2004). Cinsel İşlevler ve Cinsel İşlev Bozuklukları, Klinik Psikiyatri Dergisi, Ek 3; 3-13.
- Kasapkara A, Kasapkara B (2014) . 20-30 Yaş Grubu Bekar Erkeklerin Eş Seçimine Yönelik Tutumları ve Eşten Beklentilerinin Bazı Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi. Uluslar Arası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 7(34) 793.
- Kasatura, İ (2013). Eş Seçiminden Evliliğe, Remzi Kitabevi.

- Koca, D. A. (2013). Bir Aile Eğitim Programının Evli Annelerin Evlilik Doyumu, Evlilikte Sorun Çözme Becerisi ve Psikolojik İyi Oluşuna Etkisi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Lawrance, K. A., & Byers, E. S. (1995). Sexual Satisfaction In Long-Term Heterosexual Relationships: The Interpersonal Exchange Model Of Sexual Satisfaction. *Personal Relationships*, 2(4), 267-285.
- Macit, M (2015). 20-45 Yaş Arası Görücü Usulü Ve Flört Ederek Evlenen Kadınların Evlilik Uyumları İle Cinsel Doyumlarının İncelenmesi. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Mcclelland, S. I. (2011). Who Is The “Self” In Self Reports Of Sexual Satisfaction? Research And Policy Implications. *Sexuality Research And Social Policy*, 8, 304-320.
- Morris, C (2002). Psikolojiyi Anlamak Çeviri Kitabı, Türk Psikologlar Derneği Yayınları, Ankara.
- Nayir, N (2010). Edirne İl Merkezinde Yaşayan Erişkinlerde Cinsel İşlev Ve Cinsel İşlev Bozuklukları. Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, Uzmanlık Tezi, Edirne.
- Özcan, S. G. (2014). Evli Bireylerin Cinsiyete Göre Aldatma Eğilimleri, Evlilik Doyum Düzeyleri Ve Cinsel Doyum Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Özdamar, D. (2006) Pozitif (Olumlu) Ayrımcılık Yönü İle Avrupa Birliğinde Ve Türkiye’de Kadının Hukuki Konumuna Dair Gelişmeler. Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 14 Sayı: 2
- Özgüven, E. (2014). *Evlilik ve Aile Terapisi*. Nobel Yayınları.
- Öztürk, D; Arkar, H (2014) Evli Çiftlerde Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Arasındaki İlişkiler. *Literatür Sempozyum Dergisi*, 3(16-23).

- Sadedemir, H . (2016) Evli Olan Ve Olmayan Bireylerde Karar Verme Stratejisinin Psikolojik Dayanıklılık Üzerine Etkisi.Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Sayın, A; Arslan S.(2005). Duygudurum Bozuklukları İle Huy, Karakter ve Kişilik İlişkisi. Türk Psikiyatri Dergisi 16(4):276-283
- Soydaş, E. (2016). Cinsel Tutumların Evlilik Uyumuna Ve Cinsel İşlev Bozukluklarına Etkisi. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Soylu,Y; Kağnıcı,Y (2015). Evlilik Uyumunun Empatik Eğilim, İletişim ve Çatışma Çözme Stilllerine Göre Yordanması. Turkish Psychological Counselingand Guidance Journal, 5 (43).
- Şener, A. ve Terzioğlu, R. S. (2002). Ailede Eşler Arasında Uyuma Etki Eden Faktörlerin Araştırılması. T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı Yayınları, Ankara.
- Tabak, A (2008). Endokrinoloji Ve Metabolizma Polikliniğimizden Takipli Hastalarda Akraba Evliliği Sıklığı Ve Akraba Evliliğini Etkileyen Faktörler. T.C. Sağlık Bakanlığı İstanbul Bakırköy Kadın Doğum Ve Çocuk Hastalıkları Eğitim Ve Araştırma Hastanesi Uzmanlık Tezi, İstanbul.
- Tarhan, T (2014). Evlilik Psikolojisi. Timaş Yayınları.
- Tunç, S (2006) . Gebelik Ve Cinsel Doyum.Ankara Üniversitesi Disiplinler Arası Psikiyatri Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Tutarel-Kışlak, Ş (1997).Evlilik Uyumuna İle Nedensellik Arasındaki Sorumluluk Yüklemeleri Arasındaki İlişkiler. Türk Psikoloji Dergisi, 12(40) 55-60.
- Tutarel-Kışlak, Ş (1999).Evlilikte Uyum Ölçeğinin Güvenirlik Ve Geçerlik Çalışması. Psikiyatri Psikoloji Psikofarmakoloji (3P) Dergisi, 7(1):50-57.
- Tutarel-Kışlak, Ş. ve Çabukça, F. (2002). Empati ve Demografik Değişkenlerin Evlilik Uyumuna İlişkisi. Aile ve Toplum Dergisi, 2, 40-46.

- Vural, B; Temel A, (2010) Cinsel Doyumun Yordanmasında Bazı Faktörlerin İncelenmesi. Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 13: 24-25.
- Yalçın, H. (2014). Evlilik Uyumu İle Sosyo-demografik Özellikler Arasındaki İlişki. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, Cilt:3 Sayı:1.
- Yaşar H., Tepeler A., Özkan L. (2010). Kadınlarda Cinsel Fonksiyon Bozukluklarına Güncel Yaklaşım. Klinik ve Deneysel Araştırma Dergisi, 2: 35-46.
- Yıldırım, İ. (2007). Üniversite Öğrencilerinin Eş Seçme Kriterleri. Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 3(27), 16.
- Yılmaz, A (2001). Eşler arasındaki uyum: Kuramsal yaklaşımlar ve görgül çalışmalar. Aile ve Toplum Eğitim Kültür ve Araştırma Dergisi, 4(4), 49-58.
- Yılmaz, F M (2014) . Erişkin Evli Kadınlarda Toplumsal Cinsiyet Rolü İle Cinsel Doyumun İlişkisi. Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Ziya, A. Z. (2015). Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mit İnançları, Cinsel BilgiDüzeyleri ve Cinsel Tutumları Arasındaki İlişkiler. Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

EKLER

Ek-1:Onam Formu

Bu anket, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Yüksek Lisans bölümü tez çalışması kapsamında yapılmaktadır. Sorulara içten yanıtlar vermeniz, araştırmanın geçerliliği açısından büyük önem taşımaktadır.

Sizden istenen, soruları cevaplarken mümkün olduğunca boş bırakmamanız ve bireysel olarak cevaplamanızdır.

Anketler bireysel bir çalışmada kullanılmayacağı için, kimlik bilgileriniz istenmemektedir. Lütfen soru kâğıtlarına kimliğinizi belirten işaretler koymayınız.

Soruları nasıl cevaplayacağınız, her soru formunun üstünde ayrıntılı olarak anlatılmaktadır. Soruların cevapları, sadece araştırmacı tarafından görülecek ve sadece bu tez çalışması için kullanılacaktır. Katılımınız ve desteğiniz için teşekkür ederim.

Psikolog Ece Yalaz

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Klinik Psikoloji Yüksek Lisans

Ek-2:Kişisel Bilgi Formu

Sayın katılımcılar;

Aşağıda sizi tanımamıza yönelik bazı sorular bulunmaktadır. Sorulara içtenlikle cevap vermeniz araştırmanın güvenilirliği açısından önem taşımaktadır. Test üzerinde kimliğinizi belirten herhangi bir soru bulunmamaktadır. Bu nedenle her soru için mümkün olduğunuzca samimi bir şekilde size uyan cevabı işaretleyiniz. Lütfen her maddeyi cevaplandırıdığınızdan emin olun.

Katılımınız için teşekkür ederim.

1. Kaç yaşındasınız?.....

2. Eşiniz kaç yaşında?

3. Eşinizle aranızda kaç yaş fark vardır?

4. Ailenizin gelir düzeyi nedir?

- ☐ düşük
- ☐ orta
- ☐ yüksek

5. Eğitim durumunuz nedir?

- ☐ ilkokul mezunu
- ☐ Orta okul mezunu
- ☐ Lise mezunu
- ☐ Üniversite veya yüksek okul mezunu
- ☐ Lisans Üstü

6. Eşinizin eğitim durumu nedir?

- ☐ ilkokul mezunu
- ☐ Orta okul mezunu
- ☐ Lise mezunu
- ☐ Üniversite veya yüksek okul mezunu
- ☐ Lisans Üstü

8. Çalışma durumunuz nedir?

- ☐ Çalışmıyorum
- ☐ Çalışıyorum

9. Mesleğiniz nedir?

- ☐ İşçi
- ☐ Memur
- ☐ Yönetici
- ☐ Serbest meslek
- ☐ Emekli
- ☐ Ev hanımı

10.Eşinizin çalışma durumunuz nedir?

- ☐ Çalışmıyor
- ☐ Çalışıyor

11. Eşinizin mesleğini nedir?

- ☐ İşçi
- ☐ Memur
- ☐ Yönetici
- ☐ Serbest meslek
- ☐ Emekli
- ☐ Ev hanımı

12. Kaç çocuğunuz var?

- ☐ Hiç yok
- ☐ 1 tane
- ☐ 2 tane
- ☐ 3 ve daha fazla

13. Kaç yıldır evlisiniz?

.....

14. Eşinizle olan evlilik yaşamınızdan ne derecede memnunsunuz?

- ☐ Memnunum
- ☐ Kısmen memnunum
- ☐ Memnun değilim

15. Eşinizle olan cinsel yaşamınızdan ne derecede memnunsunuz?

- ☐ Memnunum
- ☐ Kısmen memnunum
- ☐ Memnun değilim

16. Eşinizle sorunlarınızı ne derecede paylaşırsınız?

- ☐ Paylaşmayız
- ☐ Bazen paylaşıyoruz
- ☐ Hiç paylaşmayız

17. Cinsel ilişkiden yeterince doyum alıyor musunuz?

- ☐ Her zaman
- ☐ Çoğunlukla
- ☐ Bazen
- ☐ Hayır

Ek-3: Evlilik Uyumu Ölçeği

EUÖ

1.Bu maddede yer alan ölçeği kullanarak, bütün yönleri ile evliliğinizdeki mutluluk düzeyini en iyi temsil ettiğine inandığınız noktayı daire içine alınız. Ortadaki 'mutlu' sözcüğü üzerindeki nokta, çoğu kişinin evlilikten duyduğu mutluluk derecesini temsil eder ve sol uçta evliliği çok mutsuz olan küçük bir azınlık, sağ uçta ise evliliği çok mutlu olan küçük bir azınlık temsil edilmektedir.

*	*	*	*	*	*	*
Çok mutsuz			Mutlu	Çok mutlu		

Aşağıdaki maddelerde verilen konulara ilişkin olarak, siz ve eşiniz arasındaki anlaşma ya da anlaşmazlık derecesini uygun seçeneğe çarpı koyarak (X) yaklaşık olarak belirtiniz. Lütfen her maddeyi değerlendiriniz.

	Her zaman anlaşırız	Hemen her zaman anlaşırız	Ara sıra anlaşamadığımız olur	Sıklıkla anlaşamayız	Hemen her zaman anlaşamayız	Her zaman anlaşamayız
2.Aile bütçesini idare etme						
3.Boş zaman etkinlikleri						
4.Duyguların ifadesi						
5.Arkadaşlar						

	Her zaman anlaşırsınız	Hemen her zaman anlaşırsınız	Ara sıra anlaşamadığımız olur	Sıklıkla anlaşamayız	Hemen her zaman anlaşamayız	Her zaman anlaşamayız
6.Cinsel ilişkiler						
7.Toplumsal kurallara uyma (Doğru, iyi veya uygun davranış)						
8.Yaşam felsefesi						
9.Eşin akrabalarıyla anlaşma						

Lütfen evliliğinizi en iyi ifade ettiğine inandığınız bir cevabın altını çiziniz.

10. Ortaya çıkan uyumsuzluklar genellikle,

erkeğin susması ile

kadının susması ile

karşılıklı anlaşmaya varılarak sonuçlanır

11. Ev dışı etkinliklerinizin ne kadarını eşinizle birlikte yaparsınız?

Hepsini

Bazılarını

Çok azını

Hiçbirini

12. Boş zamanlarınızda genellikle aşağıdakilerden hangisini tercih edersiniz?

dışarıda bir şeyler yapmayı

evde oturmayı

Eşiniz genellikle aşağıdakilerden hangisini tercih eder?

dışarıda bir şeyler yapmayı

evde oturmayı

13. Hiç evlenmemiş olmayı istediğiniz olur mu?

Sık sık

Arada sırada

Çok seyrek

Hiçbir zaman

14. Hayatınızı yeniden yaşayabilseydiniz,

aynı kişiyle evlenirdiniz

farklı bir kişiyle evlenirdiniz

hiç evlenmezsiniz

15. Eşinize güvenir, sırlarınızı ona açar mısınız?

Hemen hemen hiçbir zaman

Nadiren

Çoğu konularda

Her konuda

Ek-4: Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği (Kadın Formu)

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğu zaman	Her zaman
1. Cinsel yaşama karşı ilgisizlik duyar mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
2. Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili olarak nelerden hoşlanıp, nelerden hoşlanmadığınızı sorar mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
3. Bir hafta boyunca cinsel ilişkide bulunmadığınız olur mu? (adet günleri, hastalık gibi nedenler dışında)	☐	☐	☐	☐	☐
4. Cinsel yönden kolaylıkla uyarılır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
5. Sizce, sizin ve eşinizin önsevişmeye (öpme, okşama gibi) ayırdığınız zaman yeterli mi?	☐	☐	☐	☐	☐
6. Kendi cinsel organınızın, eşinizin cinsel organının giremeyeceği kadar dar olduğunu düşünür müsünüz?	☐	☐	☐	☐	☐
7. Eşinizle sevişmekten kaçınırmısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
8. Cinsel ilişki sırasında doyuma (orgazma) ulaşabilir mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
9. Eşinize sarılıp, vücudunu okşamaktan zevk alırmısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
10. Eşinizle olan cinsel ilişkinizi tatminkâr bulur musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
11. Gerekirse rahatsızlık ve acı duymaksızın, parmağınızı cinsel organınızın içine sokabilir misiniz?	☐	☐	☐	☐	☐
12. Eşinizin cinsel organına dokunup, okşamaktan rahatsız olur musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
13. Eşiniz sizinle sevişmek istediğinde, rahatsız olur musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğu zaman	Her zaman
14. Sizin için doyuma (orgazma) ulaşmanın mümkün olmadığını düşünür müsünüz?	☐	☐	☐	☐	☐
15. Haftada 2 defadan fazla cinsel birleşmede bulunur musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
16. Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili olarak, nelerden hoşlanıp, nelerden hoşlanmadığınızı söyleyebilir misiniz?	☐	☐	☐	☐	☐
17. Eşinizin cinsel organı, sizin cinsel organınıza rahatsızlık vermeden girebilir mi?	☐	☐	☐	☐	☐
18. Eşinizle olan cinsel ilişkinizde sevgi ve şefkatin eksik olduğunu hisseder misiniz?	☐	☐	☐	☐	☐
19. Eşinizin cinsel organınıza dokunup okşamasından zevk alır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
20. Eşinizle sevişmeyi reddettiğiniz olur mu?	☐	☐	☐	☐	☐
21. Önsevişme sırasında eşiniz bızırınızı (klitoris) uyardığında doyuma (orgazm) ulaşabilir misiniz?	☐	☐	☐	☐	☐
22. Sevişme boyunca, sadece cinsel birleşme için ayrılan süre sizin için yeterli mi?	☐	☐	☐	☐	☐
23. Sevişme sırasında yaptıklarınızdan tiksinti duyar mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
24. Kendi cinsel organınızın, eşinizin cinsel organının derine girmesini engelleyecek kadar dar olduğunu düşünür müsünüz?	☐	☐	☐	☐	☐
25. Eşinizin sizi sevip okşamasından hoşlanır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
26. Sevişme sırasında cinsel organınızda ıslaklık olur mu?	☐	☐	☐	☐	☐
27. Cinsel birleşme anından hoşlanır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
28. Cinsel birleşme anında doyuma (orgazma) ulaşır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐

Ek- 5: Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği (Erkek Formu)

Erkek Formu

Aşağıda cinsel yaşamla ilgili sorular yer almaktadır. Her soru için "hiçbir zaman", "nadiren", "bazen", "çoğu zaman", "her zaman" şeklinde beş cevap şıkkı yer almaktadır. Sizden istenen ken cinsel yaşamınızı göz önüne alarak soruları cevaplandırmanızdır.

Cevaplandırırken:

1. Her soruyu dikkatle okuyunuz.
2. Sorulan durumun **son zamanlarda** ne kadar sıklıkta ortaya çıktığını düşününüz.
3. Söz konusu durumun ne kadar sıklıkta ortaya çıktığına karar verdikten sonra, o seçeneği altındaki parantezin içine [X] işareti koyarak cevabınızı belirtiniz.
4. Hiçbir soruyu cevapsız bırakmayınız.

Lütfen soruları içtenlikle ve dürüstçe cevaplandırmaya özen gösteriniz. Cevaplandırırken, başkalarının görüşlerini dikkate almadan, sadece kendi görüşünüzü belirtiniz.

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğu zaman	Her zaman
1. Haftada 2 defadan fazla cinsel birleşmede bulunur musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
2. Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili olarak, nelerden hoşlanıp nelerden hoşlanmadığınızı söyleyebilir misiniz?	☐	☐	☐	☐	☐
3. Cinsel yönden kolay uyarılır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
4. Cinsel ilişki sırasında boşalmak için henüz erken olduğunu düşünürseniz, boşalmayı geciktirebilir misiniz?	☐	☐	☐	☐	☐
5. Eşinizle olan cinsel yaşamınızı tekdüze (monoton) buluyor musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
6. Eşinizin cinsel organına dokunup, okşamaktan rahatsız olur musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
7. Eşiniz sizinle sevişmek istediğinde, tedirgin ve endişeli olur musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
8. Cinsel organınızın, eşinizin cinsel organına girmesinden zevk alır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
9. Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili olarak nelerden hoşlanıp, nelerden hoşlanmadığını sorarmısınız?	☐	☐	☐	☐	☐

	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Çoğu zaman	Her zaman
10. İlişki sırasında cinsel organınızın sertleşmediği olur mu?	☐	☐	☐	☐	☐
11. Eşinizle olan cinsel ilişkinizde sevgi ve şefkatin eksik olduğunu hisseder misiniz?	☐	☐	☐	☐	☐
12. Eşinizin, cinsel organınıza dokunup okşamasından zevk alır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
13. Cinsel birleşme sırasında erken boşalmayı engelleyebilir misiniz?	☐	☐	☐	☐	☐
14. Eşinizle sevişmekten kaçınır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
15. Eşinizle olan cinsel ilişkinizi tatminkar buluyor musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
16. Önsevişme (öpme, okşama gibi) sırasında cinsel organınızın sertleştiği olur mu?	☐	☐	☐	☐	☐
17. Bir hafta boyunca cinsel ilişkide bulunmadığınız olur mu? (hastalık gibi nedenler dışında)	☐	☐	☐	☐	☐
18. Eşinizle karşılıklı mastürbasyon yapmaktan (kendinizi tatmin etmekten) zevk alır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
19. Eşinizle sevişmek istediğinizde, ilişkiyi siz başlatır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
20. Eşinizin sizi sevip okşamasından hoşlanır mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
21. İsteddiğiniz kadar sık cinsel ilişkide bulunur musunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
22. Eşinizle sevişmeyi reddettiğiniz olur mu?	☐	☐	☐	☐	☐
23. Cinsel birleşme sırasında, cinsel organınızın sertliğini kaybettiği olur mu?	☐	☐	☐	☐	☐
24. Cinsel organınız, eşinizin cinsel organına girer girmez istemeden boşaldığınız olur mu?	☐	☐	☐	☐	☐
25. Eşinize sarılıp, vücudunu okşamaktan zevk alırmısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
26. Cinsel yaşama karşı ilgisizlik duyarmısınız?	☐	☐	☐	☐	☐
27. Cinsel organınız eşinizin cinsel organına girmek üzereyken, istemeden boşaldığınız olur mu?	☐	☐	☐	☐	☐
28. Sevişme sırasında yaptıklarınızdan tiksinti duyar mısınız?	☐	☐	☐	☐	☐

ÖZGEÇMİŞ

27.02.1990'da İstanbul/Şişli'de doğdum. Eğitim hayatımın tamamı İstanbul'da geçti. Liseyi Nişantaşı Anadolu Lisesi, üniversiteyi ise Bahçeşehir Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümünde okuduktan sonra Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Yüksek Lisans programına kabul aldım. 1,5 sene kadar bir Danışmanlık şirketinde psikolog olarak çalıştım. Yaklaşık 1 ay kadar önce işimden ayrıldım.

Ece YALAZ

